

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

1-hasábos petít sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási petít sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 867.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, november 24.

Mai számunk főbb közleményei:

Eredménytelen koronatanács.
Előkészületek az országos Kossuth-ünnepre.
A bécsi merénylet.
Gázol az autobusz.
Ellopott postacsomag.
Apró történetek.
Pesti tréfák.
Forrongás cigányországban.
Világjáró aradi ifjú.
Titokzatos öngyilkosság Budapesten.
Tarkaságok.

Döntés nem történt.

Arad, november 23.

Két óra hosszat tartott ma a kibontakozásra hivatott koronatanács. Ez a hosszú idő — körülbelül az egyetlen bizonyos hír, amelyet a koronatanácsról eddig jelentettek — mutat arra, hogy az ügyeket Bécsben végleg megakarják oldani. A koronatanácsnak ez a nagy időbeli terjedelme megcáfolja, mintha annak célja deklarativ lett volna. Ahhoz, hogy a király leszögezze álláspontját azokban a kérdésekben, amelyek a válságnak magvát teszik, s hogy ezt a meg nem másítható álláspontot a magyar kormány tagjai tudomásul vegyék, sokkal rövidebb idő lett volna elég. Volt alkalom, amikor egy ilyes valami öt percig tartott.

A király tehát a kormány tagjaival beható tanácskozásokat folytatott. Kétségtelen, hogy ezeknek tárgyai

egyfelől a készfizetések felvétele, a katonai és egyéb engedmények, másfelől a király kikötéseinek garantálása voltak. Mennyire jutottak ezek megállapításában, nem tudni. Miután a tanácskozások végleges eredményre nem vezettek, a kormány tagjai tartózkodtak a sajtó képviselőinek informálásától. Abból, hogy a kormány egyes tagjai, különösen Kossuth Ferenc, feltűnő jókedvben voltak, a helyzetet eleinte optimisztikusan lehetett megítélni s reményt táplálni a felől, hogy a teljes kibontakozás már nem várat soká magára.

Az új kormány megalakítását s az erre szóló megbízatást ma is hiába várták. Hetekkel előbb jövendőték ezt meg s ha nem több, egy hét mindenestre beletelik, amíg a miniszterek ezzel térnek vissza Bécsből. Ez komoly jelenség s eleven cáfolata annak, mintha a kormány csak hangulatkeltségéből, a nehézségek látszatának festésére, növelésére akarná a koronával való küzdelmet mimelni. A mindenáron való kormányváltás, a minden feltételekhez való alázatosság nem igyszokott történni. Silyetén nem is lehetne ma kormányt alakítani s még kevésbé új választásokba menni. Olyan erős, a lelkesítésre alkalmas programot viselő elmozdítással szemben, mint a minő az új kormány nyal szemben sorakozott, csakis úgy veheti fel a siker kilátásával a kormány a harcot, ha a nemzet számára értékes

és rég várt vívmányokat hoz: olyanokat, amelyek ha nem is egyértékűek az önálló banknak most nem teljesülő vágyával, de mindenesetre módot adnak a nemzeti önállóság felé való haladásra s annak külső jelekben való erőteljesebb kifejezésére.

Mennyit értek el ebből a mai koronatanácsban, nem lehet biztosan tudni. Teljes elutasításról szó alig lehet, mert ez esetben a tanácskozás folytatására nem lenne szükség. De teljes sikerrel se térnek vissza a miniszterek Budapestre. De ha döntés nem is történt, úgy látszik, annak útja már meg van építve, s remélhető, hogy a politikai hírszolgálat rövidesen örvedetesebb anyagot is kap, mint azt a testvérmarakodást, a mely a vidéki függetlenségi pártok életét mostolyan viharosan változtatossá teszi.

Hogy milyen irányba terelte a feltség a rég huzódó nehéz válság útját, arról — mint már említettük — pozitív hír nem érkezett. Azok a rövid kijelentések, amelyeket Kossuth Bécsben tett, mintha kedvező színben tündették volna föl a helyzetet. Ez a jó reménység azonban estére eloszlott, mert a kereskedelmi miniszter a magyar hírlapíróknak a vonaton olyan értelmű nyilatkozatot tett, hogy a helyzet rosszabbodott. Hogy milyen meglepetések következnek a nemzetre, ezek után valóban senki se tudhatja.

Asszony-szerető.

Irta: Ujvári Péter.

A véletlen hozott össze Róf Tamással, aki gyermekkoromban barátom volt. Jóképű, szilas ember lett belőle, csak a vidámsága nem volt a régi. Ahogy ültünk a borozóban, már az első pohár bor után láttam, hogy vilámszerűen változnak a hangulatai. A legderűsebb kacagása a végén megkeseredett. A gondolkodásán is megakadtam. Nem tudtam megállapítani: romlott-e, vagy tisztességes, olyan zavaros volt a beszédje. Nem mondhatom, hogy nyugtalanított volna ez a megfigyelés, mert hiszen tudtam róla, hogy már régen a detektívek közé állt, ezek között meg kevés az egyensúlyozott lelkületű ember. A beszéd valahogyan a családi életre fordult.

— Igaz, — mondtam, — hallottam, hogy megnősültél. Kit is vettél el?

— Azt a Borberekéi leányt.

— Ejnye, de furesán mondd. Csak nem bántad meg?

Tamás néhány szempillantásig hallgatott. Látszott rajta, hogy kinosan dolgozik benne valami keserű érzés. A feje lehanyatlott és hallottam, hogy csikorgatja a fogait. Egyszer csak rámnézett. Harag, düh és szegyen égett a szemében. Alig lebetett érteni, úgy fojtogatta a belső indulat.

— Az egy bestia.

Kinosan hatott rám ez a váratlan kitörés és hogy a brutális őszinteséget valamennyire

megenyhitsem, úgy tettem, mintha másra érteném. Mosolyogva mondtam:

— Pórázon tart, mi? És ez neked nem tetszik.

Tamás az ökleit keményen az asztalra csapta:

— Megcsal. Alávalóan, gonoszul megcsal.

— És, és — tette hozzá rekedten — az életem ellen tör.

Megdöbbsentem.

— Nem hiszed, ugy-e. Pedig így van. El akar mérgezni.

— De miért?

— Miért? — Tamás rám nézett, a szeme hirtelen megvilágosodott, csupa vidámság lett az arca, az ajkához emelte a poharát és nagy fontolgatással szűcsölgette a bort, mintha olvasztott gyönyörűség lett volna. — Miért? Hát azért, mert szeret. Örülésg szeret.

— Kit?

— Hát engem?

— Hiszen azt mondtad, hogy megcsal.

— Meg hát.

— És mégis szeret?

— Persze, hogy szeret. Ha nem csalna meg, akkor nem szeretne.

— Az a gyanum támadt, hogy a szegény fiú megőrült. A széket hirtelen hátra rugtam és fölkeltem. De Tamás mosolyogva visszanyomott.

— Ugyan maradj. Nem bolondultam meg, ne félj. Az agyam csupa hideg józanság. Amit mondok, úgy hallatsz, mintha bolond beszéd

volna, pedig szent igazság az, elhiheted. A feleségem egy becsstelen bestia, de a mellett olyan tiszta, mint a lilium. Engem utál, gyűlöl és ez benne az imádai való. Érdekes, mi?

— A fenét érdekes.

— Nem? Azt mondom neked, hogy mesés.

— Kérlek, velem ne bolondozz — fakadtam ki türelmetlenül. — Megcsal, vagy nem?

— Ugy tőri a házasságot, mint a diót.

— És nem válsz el tőle?

— Nem ettem bolond gombát. Minek?

Hogy megint elvegyem?

— Mért megint? Az ember nem azért válik el a feleségétől, hogy megint feleségül vegye. Ha nem unt bele a házasságba, hát elveszi a kedvesét.

Tamás a fejét rázta.

— Nem értjük meg egymást, — szölt és egyszerre megint csak melankolikus lett. — Sokszor magamnak is érthetetlen ez az állapot, amelyben úgy összekeveredett a boldogság a boldogtalansággal, hogy hel a gyönyörűségtől, hol meg a nyomorúságtól akar megszakadni a szívem. Furesa, bolond állapot, regényben se találsz hozzá hasonlót. Ide hallgass. A nősülésem csak amolyan beugrás volt. Megnősültem, mert mások is megnősülnek. Talán azért is mert untatott már a hónapos szoba a korcsmai koszt, a mosónővel való bajlódás. Lehet, hogy az ösztön unszolt. Annyi bizonyos, hogy nem szívbéli lobogások miatt tettem. A Borberekéi-leányt is

Eredménytelen koronatanács

Rosszabbodott a helyzet? — Ujabb audienciák.

Távirati tudósítás.

Arad, november 23.

A mai koronatanács, mely szokatanul hosszú ideig, majdnem két óra hosszáig tartott, megint *eredménytelenül végződött*. A király, ugylátszik, most sem hajlandó a kormány programjához hozzájárulni és olyan engedményeket adni, melyekkel a lemondott kabinet kormányzásra vállalkoznék. A tárgyalások nem szakadtak meg, de még nem tudni, hogy mikor folytatódnak és valószínű, hogy közben a király a kormánypártokon kívül álló politikusokat is meg fog hallgatni. *Kossuth különben kijelentette, hogy a helyzet rosszabbodott.*

Részletes tudósításunk a mai nap eseményeiről itt következik:

A koronatanács.

A magyar kormány tagjai tegnap este óta valamennyien Bécsben tartózkodnak és a Magyar Házban szálltak meg. Reggel 8 órakor Wekerle Sándor dr. miniszterelnök Márffy Albin dr. államtitkár kíséretében sétára indult, azután visszatért a Magyar Házba. Reggel 9 órakor megjelent a Magyar Házban Daruváry kabineti titkár, osztályfőnök és Wekerle Sándor miniszterelnököt kereste fel, akivel hosszabban beszélgetett.

A Magyar Házban ma délelőtt több tanácskozás volt. Már kora délelőtt Wekerle miniszterelnök Márffy Albin és Vértessy Géza államtitkárokkal dolgozott. Később a miniszterelnöknél Andrássy Gyula gróf, Apponyi Albert gróf, Darányi Ignác és Jekelfalussy Lajos miniszterek tanácskoztak. Azután Schönburg herceg, a bukaresti osztrák-magyar követ, aki most Bécsben időzik, látogatta meg a miniszterelnököt. Tíz óra után Kossuth Ferenc lakosztályában gyűltek össze a kormány tagjai és hosszabb megbeszélést folytattak.

A magyar kormány tagjai háromnegyed 11 órakor hagyták el a Magyar Házat és a Hofburgba hajtottak. A király szárnysegédének szobájában gyülekeztek a miniszterek. Elsőnek Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter érkezett. Azután jött Wekerle és a többi miniszter, valamint Márffy Albin államtitkár, aki a jegyzőkönyvet írja a koronatanácsra. Valamennyi miniszter frakkot visel, fekete nyakendővel, Jekelfalussy azonban tábornoki egyenruhában jelent meg. A koronatanácsot a Hofburg tanácskozó termében, ugyanabban, amelyben a multkori koronatanács folyt le, tartották meg. A terem közepén zöld posztóval borított, hosszú asztal áll, körül vörösbáronnyal borított karosszékekkel. Az asztalfőn ült a király, jobbra tőle Wekerle miniszterelnök, az asztal két oldalán a többi miniszter, az asztal végén pedig Márffy államtitkár. A király a tanácskozást pontban 11 órakor nyitotta meg.

A koronatanács feltűnő hosszú ideig tartott. Egy órára járt az idő, mikor a miniszterek elhagyták a Burgot. A koronatanács után 6 felsége külön kihallgatáson fogadta Wekerle Sándor miniszterelnököt. Wekerle kihallgatása egy negyed óra hosszat tartott. Audienciája után Wekerle tanácskozott miniszter társaival.

A miniszterek nyilatkozatai.

A miniszterek közül Kossuth Ferenc érkezett elsőnek a Magyar Házba, ahol nyomban fogadta az egybegyűlt újságírókat. Kossuth ezeket mondta:

— Ő felségénél ma az összes politikai kérdéseket *részletesen megvittattuk, végleges megállapodásra azonban nem jutottunk*. Ennek következtében teljes lehetetlenség, hogy a részletekről valamit mondjak.

— Lesz-e további tárgyalás? — kérdezte egy újságíró.

— Erre nézve — mondotta Kossuth — még nincs rendelkezés.

Majd tréfásan hozzátette:

— Ugy látszik, hogy információm zsákja hamar kimerül. *A legszebb leány sem adhat többet, mint amennyije van.*

Nemsokára megérkeztek a többi

miniszterek. Egy újságíró megkérdezte Andrássyt, hogy folytatják-e a tárgyalásokat.

— Még nincs végük a tárgyalásoknak. Hogy mikor folytatjuk, nem tudom még.

Wekerle ezt mondotta az újságíróknak:

— Folytatni fogjuk a tárgyalásokat, de egyelőre még nem tudom mikor.

Arra nézve, hogy ő maga mikor jön ismét Bécsbe, szintén nem tudott felvilágosítást adni.

A koronatanács eredménye.

A „Neue Freie Presse” mai estilapja a koronatanács eredményéről ezeket írja:

— A koronatanács negyed óra hiján két óra hosszat tartott, azonban ez a hosszú tanácskozás sem hozott végleges döntést, mint-hogy azt nem is várták. A tanácskozáson megvittattak minden egyes részletkérdést, melyek az új kormány programjával összefüggenek és megbeszélték azt a politikai helyzetet, mely az új kabinetalakítás esetén beállhat. A mai koronatanács anyaga tehát sokkal tágabb volt, mint az előző. Végleges megállapodások nem is jöhettek létre egyrészt azért, mert egyes kérdésekben a korona álláspontja nem fedi a magyar kormány álláspontját, másrészt mert több olyan kérdés van, melyekben a magyar politikai pártokkal is meg kell egyeznie a kormánynak, de másfelől az osztrák és magyar kormány között újabb tárgyalások szükségessé. Majdnem kétségtelen bizonyossággal állítható, hogy a tárgyalások lefolyása nem volt kedvezőtlen, ami nem jelenti egyúttal azt is, hogy még nem volnának nagy nehézségek. Alaposan beavatott körök úgy tudják, hogy felmerülhetnek még, olyan körülmények, melyek *meghúsíthatják a tárgyalások eredményét*. A legközelebbi napokban folytatják a tárgyalást, de hogy mikor, erre nézve az uralkodó fog dönteni.

Rosszabbodott a helyzet.

Ejjel jelenti fővárosi tudósítónk:

Az összes jelek arra mutatnak, hogy a mai koronatanács a *helyzet*

kényelmi szempontok miatt szemeltem ki. Az utolsó időben náluk laktam, hát nem sokból áll az egész, így gondoltam. A szekrényt eltoljuk az ajtó elől és meg van. Hát így történt. Megesküdünk, a szekrényt eltoltuk az ajtó elől és ezenkívül nem történt más változás, csak az, hogy még egy ágyat állítottak a szobámba. Így gondoltam e a házasságot, vagy nem így, arra már nem emlékszem, de bizonyos, hogy az az egy ágy nem sokat változtatott se a lakásomon, se az életemen. Szobaurnak éreztem magam, az anyósom is annak nézett, a cseléd is, azt hiszem a feleségem is. Ez az átkozott hónapos szoba volt az oka mindennek. Mikor kivettem a lakást, Borberekíné elébem szabta a feltételeket: fűtőülni nem szabad, énekelni nem szabad; a cselédet ne molesztáljam; a villamos világitást ne pazaroljam, növényeket ne fogadjak. Rendes ember létemre mindezt pontosan betartottam és megszoktam. Mikor megnősültem, akkor is nyugodt volt ez a kötés. Barátom, nem mertem fűtőülni, nem mertem dudorászni. Az új élet öröme ki akart zsendülni belőlem, de nem mert. Hát el tud-e képzelni egy fiatal férjet, aki nem fűtőüljön. En nem mertem, mert a szobám a régi hónapos szoba volt és mert még most is a szoba voltam, akinek kutyakötelessége, hogy tisztességesen viselje magát. Hát hallottál még ilyent? Feleségül veszek egy fiatal lányt és a házirend arra kényszerít, hogy tisztességesen viseljem magamat. A vérem remonstrált a leketlen kötés ellen, tobzódni akartam a mámorban, de valahányszor a másik ágyra néztem, a selymes fehér párnákra, a

párnák közül kipihegő asszonyra, úgy éreztem, hogy nekem nincsen jussom ahhoz, hogy ebben a szobában szerelmes megfélekezésekbe merüljek el, mert elébem áll másnap a rettenetes Borberekíné és azt mondja: „Uram, ez disznóság. Én nem tűrök ilyesmit a lakásomon. Én tisztességes asszony vagyok.” Mint a hideg zuhany, úgy hűtött le ez a gondolat. Aztán, tudod, más is lecsigaszott. Adél tulságosan tisztességes volt és én ezt nem szoktam meg. En egyáltalában más miliőhöz szoktam a pásztorórák idején. Összes boldogságaimat a hotel-szobákban éltem át és én, aki zsarnokoróval tud elhatalmasodni a szokás, most is a hotel-szoba után sóvárogtam. Kérlek, én nem tudok szeretői azok nélkül a bájos gyalázatosságok nélkül, amelyek a hotelben megszoktam. A mellékutcákon való loholás, a hotelbe besurranás, a kapus szemtelen vigyorgása, a szoba asszony stoikus nyugalma, a cédula prezentálása, a hamis név beírása, meg más, meg sok egyéb izgat, meg ingerel és kíváncsisá teszi a szerelmet, ami alapjában véve talán nem is kíváncsós. Szóval, barátom, én nem tudtam fölmelegedni a hónapos szobában és azt az ajánlatot tettem Adélnek, hogy menjünk valami jóra való hotelbe. Adél azt mondta, hogy közönséges csirkefogó vagyok és airt. Másnap is airt, meg harmadnap is. Azt mondta, hogy ő a legboldogtalanabb asszony a világon és Borberekíné, az anyósom olyan vasvillaszemmel nézett rám, mintha fel akarná mondani a hónapos szobát.

A viszonyunk lassan-lassan tűrhetetlen

lett. A feleségem nem volt a feleségem és ez sokszor bosszantott, de ezt is megszoktam, tudod, olyan a természetem. Ugy látszik, hogy ő is megszokta, mert nem panaszkodott és soha szemrehányást nem tett nekem. Kezdtem tisztelni ezt az asszonyt, hidd el és az a nyugalom, amellyel elviselte a mártíromságát, imponált nekem. De arról, hogy meghódítsam, lemondtam. Jobb ez így, gondoltam, menjen mindegyik a maga útján.

Egyszer aztán ebbe a szép családi békébe beütött az istennyila.

Megjelentették a főkapitányságon, hogy hazárdjátékosok garázdálkodnak a Gleicscher kávéházban. A hazárdjáték a specialitásom és engem küldött ki a rendőrség. Az a szokásom, hogy a kényesebb nyomozások alkalmával szakállat, bajuszt ragasztok, szóval, kiöltözködöm, hogy rám ne ismerjenek. Diesekedés nélkül mondhatom, értek hozzá. Ebben az esetben is így cselekedtem. Kifestettem magam, gyönyörű bajuszt és pofaszakállt ragasztottam, hullámosra ondoliroztam a hajamat, mesés szabású gérokat öltöttem és mentem a Gleicscherbe. Az ablak mellé ültem és onnan figyeltem a publikumot. Ismertem: tisztességes, uri közönség. A hazárdjátékosok valamelyik szepareában bujhattak meg. A mint körülnéztem, az egyik asztalnál meglátom a feleségemet, habos kávét ivott. Tudtam, hogy itt szokott uzsonnázni és a jelenléte nem lepott meg. Mindazonáltal azonban többet nézhettem mint a többi asszonyt, mert észrevette, hogy figyelem, ami szemmel láthatóan bosszantotta.

rosszabbodását jelenti. A miniszterek ma délután visszautaztak Budapestre és itt nem is titkolták pesszimisztikus nézeteiket. Mikor a minisztereket és újságírókat vivő vonat Bécsből elindult, Kossuth Ferenc magához kérette a hírlapírókat és ezeket monddta:

A délelőtti mondottakhoz tulajdonképpen nincs is mit hozzátennem, amennyiben a részletekről nem nyilatkozhatok. Annyit azonban mondhatok, hogy a helyzet ma rosszabbra fordult és az eddiginél kedvezőtlenebb. A kibontakozásra vonatkozó tárgyalások különben is nagyon nehezen mennek. Bécsben mindent, amit adni akarnak, nagyító üvegen nézik, melyen keresztül minden nagyobbak látszik, mikor pedig visszajövünk, itt megfordítják a gukkert és így minden kisebbnek tűnik fel. Így azután nagyon bajos kibontakozást találni a súlyos válságból.

A miniszter ezután a hírlapírókat távozásra kérte fel, mert a szalonkosiban a kormány minisztertanácsot tartott. A tanácskozás az egész uton tartott.

Új audienciák.

A P. Ll. értesülése szerint a válságnak most újabb fázisa következik. A kormány tagjai ugyanis régebbi idő előtt azt az ígéretet kérték a felségtől, hogy amíg a kormányval való tárgyalások tartanak, addig más politikus ne kapjon politikai természetű audienciát. Ugy látszik, hogy a mai koronatanácsossal ez a terminus véget ért és a király már legközelebb a kormányon és a kormánypártokon kívül álló politikusokat fog magához kéretni.

Bécsi híresztelések.

A félhivatalos Magyar Tud. jelenti: Az oltáhatatlan gyűlöletéről hírhedt Reichspost ma folytatja támadásait Kossuth Ferenc és a füg-

getlenségi párt ellen. A bécsi lap azt állítja, hogy a magyar koalíció a cseh radikálisokkal közös akciót folytat a Bienenrth-kormány megbuktatására és az osztrák parlament működésének lehetetlenné tételére és hogy Klossák akcióját Magyarországról élesztik. Ezzel szemben a M. Tud. illetékes helyről jelenti, hogy ez az ismételt visszatérő közlés az utolsó betűig rosszhiszemű valótlanosság.

A Vaterland mai száma írja:

— A magyarországi nemzetiségeket nagyon kínosan érintette, hogy az öfelségéhez való különféle meghívások alkalmával a nemzetiségeket egyáltalán nem vették figyelembe. Ha a Kossuth-Andrássy csoport és a Justh-párt között mérkőzés lesz, a nemzetiségek igen valószínűleg Justh mellé fognak állani, mert Justh híve az általános választói jognak és a nemzetiségekkel való megegyezést hirdeti. Jöhetnek körülmények, melyek között Justh igen veszedelmessé válhat a monarchiára, mert ő ki akarja békíteni a nemzetiségeket, hogy ezáltal megakadályozza azt, hogy ezek később megint hátra támadják a nemzetet, ha újból nyílt harc lenne Ausztriával.

A bécsi merénylet.

Eredménytelen nyomozás.

Távíratilag tudósítás.

Arad, november 23.

Abban a széleskörű, nagy apparatussal folytatott nyomozásban, melyet a bécsi katonai hatóság és rendőrség indított a vezérkari tisztek ellen elkövetett merénylet dolgában, azt hitték, hogy ma igen nevezetes új nyomra találtak. Ez a jó reménység azonban meghiusult.

(A levelek feladója.)

Ma délelőtti megjelent a bécsi rendőrségen Dossel Antónia postakezelő, aki a hatodik kerületi postahivatalban van alkalmazva. A postakezelő ezeket mondotta:

— Csak egy tegnapi estilapból értesültem a merényletről és ezért jelentkeztem csak most.

November 14-én hat órakor mentem hivatalba, ahol a postai értékjegyeket kezelem. Nyolc órakor megjelent itt egy fiatalember és át akart nekem adni nyolc levelet. — Én kijelentettem neki, hogy én csak bélyegeket árusítok, hanem dobja be a leveleket a levélszekrénybe. A fiatalember azt mondta, hogy terjedelműknél és súlyuknál fogva nem dobhatja be azokat a szekrénybe. Erre felhívtam, hogy jöjjön be a helyiségbe és tegye le a leveleket a levélrendező asztalra. Az ember be is vitte a leveleket, melyeket a postaszolgá vett át és még megjegyezte, hogy „milyen furcsa, hogy valamilyen levél vezérkari tisztnak szól.” Az ismeretlen fiatalember ezután bocsánatot kért az alkalmatlankodásáért és távozott. Azt mondta, hogy csak azért alkalmatlankodott, mert a leveleket nem tudta begyömöszölni a levélszekrénybe.

A postakezelőnek ekkor felmutatták a levelek egyikét és ő kijelentette, hogy a nyolc levél is teljesen olyan volt. A fiatalember közepes termetű, karosú, szőke, kékszemű ember, sárga felöltőben, térdig érő lábszárvédőkkel.

(Katonatiszti nyilatkozat.)

Egy magasrangú bécsi katonatiszt így nyilatkozott a merényletről:

— Az én meggyőződésem szerint a merénylet egy tisztől, vagy mondjuk óvatosabban, egy katonasághoz közelálló személytől ered. Feltűnő, hogy a fiatal tisztek egész csoportja kapott ilyen levelet, más katonai körökben pedig kísérletet sem tettek a dologgal. Kapitányok és főhadnagyok, akik egy évfolyamba valók, kapták a mérget. Lehet az is, hogy boszu műve, vagy lehet patológus esetről szó, de véleményem szerint ismétlem, az ördögi ismeretlen egyenruhát hord vagy hordott. A levelek kiállítására, pontos címezése mind erre mutatnak.

(A király érdeklődése.)

Öfelsége Ferenc József király és császár szombaton délelőtti értesült a dologról, mikor már nyilvánvaló lett, hogy gyilkosságról és tömeges gyilkossági kísérletekről van szó. A jelentést hűtendorfi Conrad, a vezérkar főnöke

Nekem tetszett a dolog. Nem minden férj esik meg, hogy a feleségével észrevétlenül flörtölhet. Iszonyu szemtelen voltam, Adél vörös volt, mint a pipacs és csaknem sirt, annyira bántotta a komiszkodásom. Egyszerre aztán dühösen felugrott, fizetett és távozott. Mikor mellettem elhaladt, olyan lesújtó pillantást vetett rám, mint egy királyné.

Azt hiszed, hogy ez a kevélysége jól esett? Nem, barátom. Boszantott és sértette a hiúságomat. Csinos legény voltam és én erre büszke vagyok. Sok sikerem volt az asszonyok között, hosszú, fáradságos ostromhoz egy se szoktatott. A feleségem volt az első, aki brüskirot, pedig a maskarámban csinosabb is voltam, fiatalabb is, mint valóságos mivoltomban.

Aznap nem tudtam rajtacsapni a bandán és így másnap is elmentem a Gleicscherbe, harmadnap és negyednap szintén és mindannyiszor ott találtam a feleségemet. A fene tudja, mi történt én velem és mi történt ő vele, de bizonyos, hogy megváltoztunk. A feleségem határozottan szebb volt, ingerlőbb, kíváncsiabb. A tekintete hol merengő volt, hol úgy izzott, mint a parázs. Az ajkán meg úgy játszott a mosoly, amelyet borongásra tompított valami belső fájdalom, vagy talán a titkos vágyakozás, mint a felhők közül kiszökő napsugár.

Egy hét se telt el az első találkozás óta és csak úgy tombolt bennem az örült szenvedély. Megszerettem, megkiváncsoltam és úgy éreztem, hogy meg kell bálnom, ha nem lehet az enyém.

Ne kacagj, kérlek. Tudom, arra gondolsz, hogy mért nem mentem hát haza, ott az enyém lehetett volna. De hát érted meg, otthon hidegen hagyott. A törvényes jussom nem ingerelt. Az korbácsolta fel a vérem, hogy megszerzem, meghódítom, mintha nem az enyém volna. Hogy elesábitom, az izgatott.

Nohát elesábitottam. Soká vesződtem vele, de elesábitottam. Megpuhítottam, megtörtem, mint a kezes bárány, úgy követett a hotelbe.

Barátom, boldog voltam, kimondhatatlanul boldog. Mert ez az asszony önmagamért szeretett. Nem is önmagamért, mert hiszen nem ismert. Valamiért szeretett, ami bennem volt, ami nem tartozott a hétköznapi egyéniségemhez. Hogy tudott ölelni ez az asszony. Ez az asszony, aki otthon olyan volt mint a jég. Még a lehelle is olyan volt, mint a forradalmi muzsika.

Nem tudom meddig tartott a mámor, de sokáig tartott. Ész nélkül fürödtem a gyönyörűségben és nem gondoltam másra, csak arra, hogy szeretőm van, fiatal, szép, harapni való.

Aztán elment. Megesküdött, hogy szeret engem is megesküdt, aztán elment. Aztán a mámor is elmúlt. És ekkor valami szörnyű kijózanodás, valami kegyetlen hidegség markolt bele a szívembe. Nagy, éles fájdalom hasította a szívemet. Igaz, hogy szeretőm volt, de a feleségem. És ha csak az én szeretőm volt is, engem mégis megcsalt. Mert ő nem tudta, hogy én, az álarcáju férfi a férje vagyok. Alapjában tehát megcsalt, mint egy közönséges bestia.

Haza mentem. Dult bennem a düh, az erkölcsi felháborodás, a tulajdonféltés, vagy mi-

nek mendjam. Az volt a szándékom, hogy rárontok, tudja isten, mit teszek vele. De ehhez nem volt időm. Mert még jóformán a szobában se voltam, már elémbe állt és kijelentette, hogy válni akar.

Ez a felséges ösztönzése imponált. Kérleltem, de ő nem tágitott.

— Mást szeretek — mondta — én nem lehetek többé a feleséged.

Valami édes forráság öntött el, mikor ezt a vallomást a fejemhez vágta. Melyik férj lehet ennyire biztos a felesége szerelmében, mint a milyen én voltam. Szerettem volna a lábához borulni, szerettem volna magamhoz ölelni, perzselő vallomások égtek az ajkaimon, de mikor körülnéztem a hónapos szobában, megdermedtem. Enn ebben a szobában nem tudtam szeretni. A feleségemet nem tudtam szeretni. Én csak a szeretőmet szerettem.

Másnap megint találkoztunk. Meg akartam győződni, a tegnapi nagy szerelme nem volt-e csak valami üres fellángolás. Feltékenynek mutattam magam.

— Nem hiszek neked, — szavaltam, mint egy színpadti hős. — Csak játszol velem. Te a férjedet szereted.

Adél elkacagta magát.

En? Azt a semmi embert? Azt a lumpot? Hát olyan asszonynak nézel?

Mint a csengettyű, olyan volt a kacagása. El tudtam volna hallgatni három nap, három éjjel egymásután. Ezerszer faggattam és ő ezerszer mondta, hogy undorodik tőlem, gyűlöl, gyűlöl. Persze, mint férjet. Elképzelheted, hogy milyen boldog voltam. Mert őszintén

tette meg öfelségének, ki a legszigorubb vizsgálatot kérte.

— Hiszen ez egy örült ember munkája, egy közveszélyes egyéné, ki még sok rosszat tehet! — mondta öfelsége és hozzátette még, hogy nem szabad még a legnagyobb pénzáldozatoktól sem visszatérni a gyilkos kézrekerítésénél.

Szombat óta a király mindennap kétszer is jelentést tett magának. Tegnap az ö intézkedésére történt, hogy a hadügyminiszter 2000 koronás díjat tűzött ki annak, aki valami ténnyel nyomára vezet a gyilkosnak.

(A kiszemelt áldozatok.)

Az újabb jelentkezéseket tekintetbe véve, bizonyos, hogy mind a huszonöt vezérkari százados, kik novemberben avansáltak, kapott a ciankáli küldeményből. A kiszemelt áldozatok névsora — Mader Richárd kivételével — ez:

Nekarda Leó, Kade Henrik, Retzl József, Handl Emil, Duicz István, Rzehak József, Gergő Viktor, Britto Alfréd lovag, eichthali Pfasmann Rudolf, Sevezik Ferenc, Brendl Károly, Hampl Arno, Wittos János lovag, Förster-Sreffleur Félix lovag, Kerekes József, Metzger Hugó, Moll Albert, Schafarik Vladimir, Wittich Alfréd, Janda Frigyes, Knaus Zsigmond, Schäfer Hugó, Kozmorszky József és Hiller Adolf.

Mint éjjel jelentik, még ezeken kívül többen is kaptak mérges pilulákat, olyanok, akik nem léptek elő novemberben.

(A bécsi és budapesti rendőrség nyomozása.)

Éjjel jelentí tudósítónk: A további nyomozás során kiderült, hogy a postáskisasszony vallomása nem felel meg a valóságnak. A kezelő, úgy látszik, autoszugeszeió hatása alatt áll és félrevezette a hatóságot. A postaszolga, akire a kisasszony hivatkozott, teljesen ellene mond az ö vallomásainak.

A nyomozás különben mindegyre nehezebbé válik. Most már kiderült, hogy olyan tiszt is kaptak pilulákat, akik nem avansáltak. Zavarja a nyomozást az a sok önkéntes tanu, akiknek mindegyike látott valakit levélpapírt vásárolni, pilulát venni és mind-

nált. Hiszen otthon is a szemembe vágta. Most már nem kételkedhettem a szeretetében. De hiszen nem is kételkedhettem, mert ezerszer mondta, hogy minden áldozatra kész én érettem. Még arra is, hogy a feleségem legyen. Érted?

Sokszor elszörnyített ez a rettenetes, ez a gyönyörű bestia. Tréfából megkérdeztem egyszer: kész volna ö megölni a férjét, amire a világ legtermészetesebb hangján ezt felelte: miért ne! Ha megakadályoznám a boldogságában, hát megölné. Jussa van ehhez az olyan nagy szerelemnek, mint amilyen az övé.

Érted e már? Az asszony a legközönségebb házasságtörő. Utálok kellene emiatt, de miattam áldozta fel a tisztességét. Otthon boldogtalan vagyok, a szállodában én vagyok a legboldogabb ember a világon. El kellene válnom tőle, de ha elválok a feleségemtől, akkor nekem esik a szerelem és követeli, hogy vegyem el feleségül. És akkor nincs többé szerelem. Örült állapot ugy-e. De ezt még el lehetne viselni. De az tűrhetetlen, hogy már egy pohár vizet se merek inni otthon, mert attól kell tartanom, hogy az asszony elmérgez, csak azért, hogy a feleségem lehessen. Mert el se képzeled, mennyire visszavágyik a tisztességes asszonyok közé. Hát most mit tegyek? — kérdezte kétségbeesetten és várta a feleletet.

A kérdés bonyolult volt. Sokáig gondolkodtam.

— Hát tudod mit, barátom — feleltem végre becsületos meggyőződéssel — mondd föl a hónapok szobát és rendbe jöttök.

egyik adata ellentmond a másiknak. A rendőrség most már teljesen arra szorítkozik, amit maga megtud. A nyomozás természetesen széles körben folyik s a bécsi rendőrség a budapesti rendőrség segítségét is kérte. A budapesti rendőrkapitány, épugy, mint a bécsi, mindenkiben tettet lát és így egy ma történt öngyilkossági esetet, melyről más helyen írunk, teljesen alap-talanul összefüggésbe hozott a merénylet ügyével.

Érdekes végül megemlíteni, hogy a bécsi rendőrség ma két levelet kapott, melyekben a volt szerb trónörökös, György herceget mondják a tettesnek.

Gázol az autobusz.

Egy halott. — Két sebesült.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 23.

Huszonnégy óra leforgása alatt két súlyos balesetet idézett elő az autobusz. Tegnap egy parasztszekérrel ütközött össze és a lovat hajtó férfit úgy a földhöz vágta, hogy sérülésébe ma belehalt.

Ma este kilenc óra után pedig a tegnapi szerencsétlenség helyének szomszédságában — a Boros Beni-téren — egy postakocsit ütött el az autobusz. A ló egyik lábának fejét levágta a kerék, a postakocsin ülő két ember pedig megsebesült. Hogy mi okozta a két szerencsétlenséget, a vizsgálat fogja kideríteni.

A két baleset részletei ezek:

(Elgázolt postakocsi.)

Ma este kevéssel kilenc óra után a postahivatalból egy postakocsi indult el, hogy a Budapest felé indítandó személyvonat küldeményeit kiszállítsa a vasúthoz. A Boros Beni-téren, a Burza Testvérek üzlete előtt utólérte a postakocsit a 7. számú autobusz, amelyet Nagy Lajos sefför vezetett és Mészáros József kauluz ült rajta. A gépkocsi a ló egyik hátsó lábára gurult és a ló körmét levágta, a postakocsit pedig felfordította. Tar Lajos postakocsis és Bíró Márton postás a feje, meg a kezén sérült meg, úgy, hogy nem is teljesíthették tovább a szolgálatukat. A lovat azonnal visszavezették az istállóba, mert használhatlanná vált. A vizsgálatot megindították ez ügyben.

(Halálos baleset.)

Ma reggel 6 óra körül a Boros Beni-tér 28. sz. házban levő egyik istállóban halvatalálták Alb István 36 esztendő s napszámot. A rendőrorvosi vizsgálat megállapította, hogy agyvérzés volt a halál oka. A vérzés keletkezésének körülményeit kutatva, az elhunytok éjjeli szállást adó barátjától, Glubik Vince kocsisától megtudta a rendőrség, hogy a napszámot autobusz baleset áldozata. Glubik előadása szerint Alb tegnap este kocsit hajtott a Boros Beni-téren. A radnai-uti motoros megállóhelynél a vasutól jövő 5. számú autobusz került melléje jobbról, míg balról vele egy magasságban három szekér törekedett a vasut felé. A kitérés lehetetlenné vált és a gépkocsi hátulsó jobb kereke beleakadt Alb kocsijának első jobb kerekébe. A kocsis magas ívben esett ki a kocsiból a kövezetre, eszméletét veszítette. Rövid időn belül magához tért, felült kocsijára és elhajtott a kocsi tulajdonosához, akinél csak kisegítő munkás volt. Éjjeli szállása nem lévén, az említett kocsinál kért szállást, ahol reggelre kiszervezték. A boncolás fogja biztonsággal megállapítani az esés és a halál közti összefüggést.

Apró történetek.

★

(A Tábori Kornél szerkesztésében megjelenő Vidám Könyvtár egyik füzetében, a Budapesti Erkölcsekben olvassuk a következő pompás apróságokat):

Rákosi Viktor, az ötletes Sipulusz egyszer több képviselőtársával vidéki kortesutra ment és egy városkában a vendégek tiszteletére bankettet adtak. A vendégek társaságában volt egy képviselő, aki egyike a legkevésbé szótalan, de antul inkább sótalan tósztosóknak; ha csak alkalom kínálkozik, poharat ragad és felköszöntőt mond, amelyben azonban igazán nincs köszönet. Ezen a banketten is sietett tósztot mondani. Mikor már egy negyedórát összebeszéltek tücsköt-bogarat, e szavakkal végezte mondókáját:

— ... különben van itt valaki a társaságban, aki mindezt szebben elmondja nálam. Egy ország-szerte ismert, szinte hivatásos tósztosó: Sipulusz. Olyan ö, mint egy tószt-automata: dobj bele egy vacsorát és kijön egy tószt!

Sipulusz csakugyan mondott ezután egy tósztot, a bankettező társaság nagy mulatságára. A beszéd végén pedig így reflektált az automata-vicere:

— Az előttem szóló tisztelt képviselőtársam azt mondta rólam, hogy tószt-automata vagyok: dobjanak belém egy vacsorát és kijön belőlem egy tószt. Lehet, hogy igaza van. De talán nekem is igazam van, ha azt mondom, hogy ö ennek éppen az ellenkezője. Tudniillik: dobjunk belé egy tósztot és kijön belőle a — vacsora!

★

Egy ügyvédi közvacsorán arról volt szó, hogy nem szereti a közönség az ügyvédeket. Mindenféle komoly és vidám adat került felszínre a téma körül. Egy tudós jogász — egyetemi professzor — többek között elbeszélte egy középkori mesét, mely az ügyvédekről, az akkori jogfaesárokról szól. Ideiktatjuk azok öröme, akik még nem ismerik. A menyország lakói egy szép napon azon vették magukat észre, hogy a széles falon, mely a menyországot a pokoltól elválasztja, lyuk van. A lyukon át kis ördögök vibogtak be a nyugalmas és szelíd országba s mindenféle mókákat követtek el, hogy odacsalogassák a menynek lakóit. Ennek híre ment. Végre is oly szemtelenek lettek az ördögök, hogy érdemes volt a lyukhoz állani és nézegetni a mókákat. Ugyannyira, hogy nap-nap után rajta kaptak kis angyalokat azon, hogy ott állnak a lyuknál s pompásan mulatnak a pokoli tréfákon, a miket az ördögök csinálnak. Szent-Péter jelentést tett az Urnak.

— Be kell tömetni a lyukat.

— Igen ám, de az pénzbe kerül — mondta Szent-Péter.

— Az tömésse be, — mondta az Ur, — aki csinálta. Mintán az ördögök kaparták, az ö költségükön kell betömetni.

— Igen ám, — szól Péter, — de az ördög azt mondja, hogy ö nem zsenirozza a lyuk. Ö nem tömeti be, mert neki nem kellemetlen.

Az Ur haragra gerjedt:

— Akkor pör lesz belőle! — mondta. — Ügyvédet fogunk venni.

Péter megvakarta a fejét.

— Akkor jól állunk. Uram. Az ügyvédek mind odaát vannak.

★

Egy egyetemi tanár beszélte el a következőket: Van neki egy fia, meg egy leánya. A fia három esztendővel idősebb, mint a lány és minden nap-leckét ad a kis kisasszonynak a különféle ismeretekből. A minap a lélekről volt szó. A fia mindenáron meg akarta magyarázni a hugának, hogy mi is az a lélek.

— A tested, Mici, — mondja neki — nem jut az égbe. Csak a lelked jut az égbe.
A kislány bámulva kérli:
— De hát mi a lélek?
— A lélek... az valami, ami benned van. Tudod? Nem a szíved. Érzed, de nem látod.
— Hogyan? — kérli a kis lány. — Benne van?
— Benned.
— Érzem, de nem látom?
— Ugy van.
Elmosolyodik.
— Most már tudom, mi. Az ebéd.

Egy ügyvéd mondotta el kollégái társaságában ezt a józsi esetet:

Felkereste őt egyszer egy gazdag budakeszi sváb, hogy csinálja meg a végrendeletét. Ékes sváb dialektusban elmondotta, hogy mit akar, hogyan kívánja a vagyonát felosztani. Körülbelül egy óra hosszat tartott, míg az ügyvéd felvette a tényállást. Másnapra elkészült a végrendelet. Az ügyvéd egész délután dolgozott rajta és aztán az irodában gépirással szépen, tisztán lekopogtatták. A mikor másnap az ügyvéd felolvasta a svábnak a végrendeletet, az öreg folyton-folyvást csóválta a fejét. Végre is kijelentette:

— Esz az ekész testámentom, ahogy mekfan, nem jó testámentom!

Az ügyvéd pukkadózott a dühtől:

— Hát most mit csináljak? — ordította a svábra.

— Csinálja meg az ütvégy ur ety ekész új testámentum! — felelte a sváb pokoli flegmával.

Az ügyvéd nagyot csapott öklével az íróasztalra.

— Ne harakuttya az ütvégy ur! — folytatta szeliden a sváb. — Ety jó testámentumot nem könnyű dolog mekfan csinálni! Hiszen magának unser lieber Herrgottnak is kettőt kellett csinálni: ety ó-testámentum és azután ety új testámentum...

Világjáró aradi ifju.

Varjassy Béla kalandjai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 23.

Néhány hónappal ezelőtt megemlékeztünk egy rendkívül érdekes életű férfi: Varjassy Béla, Varjassy Lajos polgármester rokonának haláláról. Varjassy Béla kalandos, izgalmas életet élt végig, kezdve attól, hogy mint magyar gárdista szolgált Bécsben, végigmenve egész élete folyamán. Ötvennégy érem ékesítette Varjassy Béla széles mellét, ha kivételes alkalmakkor feltűzte ordóit. Volt Miksa mexikói császár szárnysegéde, volt francia legionárius, volt nős, özvegy, milliomos, aktív részt vett a múlt század utolsó évtizedeinek összes nagyobb háborúiban, megsebesült Szedánál és egyebütt, szerzett ötven sebet és ötvennégy kitüntetést és meghalt mint a budapesti dunai kapitányság egyszerű tisztviselője.

Varjassy Béla érdekes ember volt, aki míg élt, a magyar lovagiasságot, az igazi gavallériát tartotta mindig szem előtt. Halála után csaknem az összes külföldi illusztrált lapok közölték a markáns vonású férfi arcképét.

Ennek a kalandos életű embernek vérért örökölte a fia: Varjassy Béla is, aki Gaál Jenő főrendiházi tag házában nevelkedett. A fiatal Varjassy egy szép napon eltűnt Gaál Jenő házából, levelet hagyott hátra, amelyben megírta, addig, míg gazdag ember nem lesz, nem ad életjelt magáról. Ez négy évvel ezelőtt történt. Azóta a fiatal Varjassy Béláról sem családja, sem Gaál Jenő nem hallott semmi féle hírt.

Tegnap levelet kapott Gaál Jenő Madridból, amelyhez mellékelve volt Varjassy Béla fotográfiája is. Elegáns, nagyvilági ember lett azóta Varjassy Bélából; hosszú levelében megírja, hogy négy esztendő alatt bejárta a félvilágot és jelenleg Spanyolországban, Madridban van. Megírja, hogy nagyon jól megy dolga. Kitűnően beszél angolul, franciául, spanyolul és résztvevő mint szemlélő a barcelónai zavarásokban. Ott volt Montijnban, amikor a nagy szabadgondolkodót, Ferrert a spanyol király ki-vegeztette és koszorút is tett le a jeltelen sirra.

Varjassy Béla közelebbi terveiről nem ír, csak annyit, hogy Spanyolországot nemsokára elfogja hagyni és valószínűleg átvitorlázik egy kicsit Amerikába, mert nem tud a vére nyugodni.

Előkészületek az országos Kossuth-ünnapra

Távirati tudósítás.

Arad, november 23.

A Kossuth-mauzoleum főlavató ünnepére — mint budapesti tudósítónk jelenti — a ke-repesi-uti temetőben nagy előkészületek folynak. A temető harmadik számu kapujától a mauzoleumhoz vezető út mindkét oldalán hatalmas árbócerudákat állítottak fel, épen úgy, mint a régi Kossuth-sírtól a mauzoleumig terjedő útvonalon. Az árbócokra gyászfátyolos zászlókat fognak felhuzni. A mauzoleum előtti térségen két oldalt két hatalmas sátor épül. A téren oszlopokon az Attila-kínosok után mintázott urnákban az ünnep alkalmával naftaal-dozati lángok fognak égni. A két sátor előtt pedig hatalmas máglyarakásokat gyújtanak föl, amelyeknek a tűzénél a vendégek időközönként megmelegedhetnek. A naftalángokat és a máglyarakásokat különben városi tűzoltók fogják gondozni.

A mauzoleum bal terraszán szónoki emelvényt készítenek. E mögött állanak majd Kossuth Ferenc és Lajos Tivadar, valamint a Kossuth-család tagjai, jobbra pedig Wekerle Sándor miniszterelnökkel az élükön a kormány tagjai foglalnak helyet. A mauzoleum szobor-diszeit Strobl tanár történeti vonatkozású művészi ékességekkel látja el. A főbejárat fölötti Hungária alakjának címerét, kardját és koronáját megárazottatta és a feljárt őrző két köpárducot is arany nyakravalóval stilizálta.

A tervező és díszítő-művészek: Gerster Kálmán építőművész, Strobl Alajos szobrásztanár, Kölbér Dezső festőművész és Róth Miksa, az üvegmozaik készítője ma mutatták be a mauzoleumot a sajtó meghívott képviselőinek. A sajtó képviselőit a művészekon ki-vül Almády Géza tanácsnok, az ünneprendezőbizottság elnöke üdvözölte. A régi Kossuth-sír fölbonthatásán most dolgoznak, hogy Kossuth Lajosné Meszlényi Terézia és Vilma leányának koporsóit holnap reggel akadálytalanul átszállíthassák a mauzoleumba. A fő- és középiskolai ifjuság nagy csapatokban, intézetenként külön zászló alatt vonul ki a temetőbe. Erdődy Béla udvari tanácsos, taderületi főigazgató a tanulók részvételét már bejelentette a rendezőségnek. A tanítás a nemzeti ünnapra való tekintettel esütörtökön a felavatás napján az összes fővárosi iskolákban alkalmasint szünetelni fog.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatali éshirdetési osztály — 151

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Szerda: Svihákok, operett (B bérlet).
Csütörtök: Hoffmann meséi, opera. (C bérlet).
Péntek: Taifun, szimf. Bemutató előadás. (A bérlet).
Szombat: Taifun, szimf. (B bérlet).

* Lengyel Menyhért Aradon. Pénteken mutatja be az aradi Nemzeti Színház Lengyel Menyhért legújabb színművét, a *Tájfut*. A különben is szenzációs bemutató érdekességét növelni fogja a szerző személyes jelenléte. Lengyel Menyhért esütörtökön este érkezik Aradra és pénteken délelőtt részt vesz darabjának főpróbáján. A premier után vacsora lesz a Fehér Keresztben az illusztris szerző tiszteletére.

* Országos színházi műsor. A nagyobb vidéki városok színházainak e heti műsora a következő: Arad. Hétfőn Erdészleány, kedden Elvált asszony, szerdán Svihákok, esütörtökön Hoffmann meséi, pénteken Taifun, (először), szombaton ugyanaz. Debrecen. Hétfő-szerda Tuskésrózsa, esütörtökön Nők harca, pénteken Igloi diákok, szombaton—vasárnap Koldusdiák. Kassa. Hétfőn—kedden Tancos huszárok, szerdán—esütörtökön Régi jó idők (először), pénteken—szombaton Vera Violetta (először). Kecskemét. Hétfőn Szókimondó asszonyság, kedden Rip, szerdán Tökfilkő, esütörtökön Nők kedvence, pénteken Debora, szombaton—vasárnap Kis boszorkány (először). Miskolc. Hétfőn Az elvált asszony, kedden Ármány és szerelem, szerdán A király, esütörtökön Tatárjárás, pénteken Rejtett arc, szombaton Erdészleány, vasárnap A hajduk hadnagya. Nagyvárad. Hétfőn—szerdán Mohamed paradicsoma, esütörtökön Faust, pénteken—szombaton Tökfilkő (először), vasárnap Tilos a csók (először). Pécs. Hétfőn Buridán számára, kedden Válgunk el, szerdán Taifun, esütörtökön Vasgyáros, pénteken—vasárnap Nagymama (először). Pozsony. Hétfőn Sasfiók, kedden—esütörtökön Bűvös vadász, pénteken—szombaton Don Quijotte. Szabadka. Hétfőn Tilos a csók, kedden Almfa, Salome, szerdán hangverseny, esütörtökön Suhane, pénteken Tavasz, szombaton Győztesek (először), vasárnap Tilos a csók. Szatmár. Hétfőn Vasgyáros, kedden Erdészleány, szerdán Három feleség (először), esütörtökön Hanka, pénteken Drótosító, szombaton Gésák, vasárnap Elvált asszony. Szeged. Hétfőn A kiskirályok, kedden Buridán számára, szerdán A dollárkirálynő, esütörtökön a Színészvér, pénteken Hoffmann meséi, szombaton—vasárnap Taifun (először). Temesvár. Hétfőn A gyerekasszony, kedden Tosca, szerdán Színészvér, esütörtökön—pénteken Buridán számára (először), szombaton Erdészleány, vasárnap Tatárjárás.

* A modern írók és Arad. A modern írók könyvei olcsó beszerzéséhez Weisz Leó könyvkereskedő könnyen hozzájuttat mindenkit. A cég üzleti szerződést kötött a nagyobb fővárosi kiadókkal s a szerződést oly előnyösen kötötte meg, hogy a most megjelent és megjelenő összes könyveket kivétel nélkül a rendes bolti árnál 30–40 százalékkal olcsóbban tudja vevőközönségének adni.

* Léghajóverseny Zürichben. Ameddig a repülőgépek nem érik el a tökéletesség legmagasabb fokát és nem lesznek tömegszállításra berendezve, mindig lesznek hívei a régi ballonrendszernek. Ezt bizonyítja, hogy még mindig megtartják évenként a léghajók versenyét, melyen a világ minden részéből összegyűlt léghajósok vesznek részt. Az idén Zürich volt a Gordon-Bennet léghajóverseny fészálási helye. Óriási léggömbök jelentkeztek vakmerő léghajósaikkal a tekintélyes díjért, melyet az idén ismét egy svájci léghajós vitt el konkurrenciái elől. Az Uránia-színház kitűnően sikerült mozgóképben mutatja be a ritkaságszámba menő startot. Az új műsor másik szenzációja a Vörös domino című dráma, mely szinte vérfigyasztó tárgyával óriási hatást gyakorol a nézőre. A többi kép is a legnagyobb tetszésre számíthat.

* Svihákok. Ziehrer nagysikerű operettje, a Svihákok, amelyet nemrég elevenítették fel nagy sikerrel, holnap ismét színpadra kerül.

* Még csak két hét s megtörténik a kultur-esemény. Sauer Emil december 5-én lép fel utoljára a pódium deszkáira, hogy búcsút vegyen a műértő közönségtől. Jegyeket már alig kapni Weisz Leonál, a bucsu-hangverseny rendezőjénél. A fővárosból s más nagyobb vidéki városokból is előjegyeztettek helyeket a nagy művész utolsó hangversenyére.

* Hoffmann meséi. Csütörtökön lesz az első operaelőadás, amióta az olasz énekesek eltávoztak a színházról. Ez alkalommal Offenbach klasszikus operája, a Hoffmann meséi van műsoron. A férfi főszerepet Mezei Mihály, a kolozsvári színház tenoristája énekli. A harmas női szerepben Wlassák Vilma fogja ragyogtatni énekművészetét.

* A hivatás. A jövő héten érdekes premér lesz az aradi színházban. Gál István pécskai katolikus lelkész nagy szenzációt keltett színművét, A hivatás t mutatják be. A társulat nagy gonddal készül az előadásra.

* A trabukói herceg. Budapest mulató világának legfrissebb szenzációja a Royal Orfeum új operettje, A trabukói herceg. Az utolsó zugig zsúfolt ház előtt igazán viharos és lelkes tapsok között játszódik le az operett, amelynek minden szava után fölhasan a kacagás, fülbemászó melódiáit sorra ujjazzák, fináléját pedig minden este háromszor is teljesen megismételtetik. A pompás előadás mellett, amely Szécsi Magda, Lonzai Anny, Simai, Kabók, Boross, Heltai, Szalai, Dezsőfi és Nagy Jenő érdeme — méltó feltűnést kelt az operett káprázatos fényű kiállítására és 50 női szereplője. A trabukói herceg mellett egy szenzációs bohózat: Zsur s legénylakásban és egy izgalmas dráma: A szomszédszobában — továbbá Solt Hermin kupléi, ezek között a Mariska memoárjai teszik teljessé a színházi műsort, míg a varieté-számok között a Hero aktjai, Morcsahani és a legnépszerűbb pesti csibész-nóta, az Ujra! Ujra! és a Nászuton című pajkos bohóság biztosítja a Royal Orfeumnak a mindennapos telt házat.

Titokzatos öngyilkosság Budapesten.

A morva helytartó fiának halála.

Távirati tudósítás.

Arad, november 23.

A fővárosban ma délután öngyilkos lett egy előkelő fiatalember: lovag Pfefferkorn János, a morvaországi helytartó helyettesének fia. Pfefferkorn lovag tegnap este érkezett meg Budapestre, ahol a Bristol-szállóban szállt meg. Ma egy fővárosi gyógyszerészt keresett és amikor megmondották neki, hogy a gyógyszerész nincs a lakásán, a fiatalember eltávozott és a lépcsőházban háromszor szájába lőtt. Néhány óra múlva meghalt. Az öngyilkosságról ezeket jelentí budapesti tudósítónk:

Ma délután egy elegáns gummitalpu kocsí állott meg a Bajza-utca 34. számú ház előtt. A kocsiból előkelő fiatalember szállt ki, aki bement a házba és Károlyi Armin fővárosi gyógyszerész lakásánál csengetett be:

— Idehaza van a gyógyszerész ur? — kérdezte a szobaleánnyal.

— Nincsen.

Az idegen erre nem szólt semmit, eltávozott. Néhány pillanat múlva revolverlövés durranásai hallatszottak a csöndes palotában. A házbeliek kirohantak és ott látták vérben fetrengve az idegen fiatalembert. Szájából — amelybe három golyót röpített — patakzott a vér. Az öngyilkosságról értesítették a mentőket, akik az öngyilkost a Rókus-kórházba szállították be. Itt este 7 órakor — anélkül, hogy visszanyerte volna eszméletét, — meghalt.

Az öngyilkosnál talált iratokból megállapították, hogy az idegen Pfefferkorn János lovag, 28 éves brünni jogász, a dúsgazdag Pfefferkorn lovag, morvaországi helytartó-helyettesnek fia. Eleinte azt hitték, hogy az öngyil-

kosság a bécsi mérgezési merénylettel van összefüggésben, de az iratokból csakhamar megállapították, hogy Pfefferkorn lovag a bécsi merényletkor Karlsbadban volt, ahonnan Brunnbe majd Bécsen át Budapestre utazott. Az öngyilkos zsebében összesen 10 koronát találtak.

Pfefferkorn lovag tegnap este érkezett Budapestre, ahol a Bristol szállóban szállt meg. Már tegnap kereste Károlyi Armin gyógyszerészt, akit azonban nem talált meg; ma is egész nap sikertelenül kereste. Megállapították, hogy ilyen nevű gyógyszerész a fővárosban tényleg létezik. A Teréz köruton van patikája.

Pfefferkorn beteges ember volt és úgy látszik azért utazgatott üdülőhelyekre. A rendőrség azt hiszi, hogy az öngyilkos valami anyagi differencia miatt összekülömbözhetett a szüleivel. Pfefferkorn, mint a zsebeiben levő indexből megállapították, dacára annak, hogy már 28 éves, még csak másodéves jogász volt.

Forrongás

cigányországban.

Hadd lássuk, ki a cigánykirály?

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, november 23

XXXVI. Rác Laci, Budapest egyik legnépszerűbb cigányprimása, kinevezte magát egy plakáton a cigányok koronázatlan királyának. Lett erre nagy fölzdulás cigányországban. Fölázadtak az összes cigányprimások és büszkén verték a mellüket:

— Miért legyen Rác Laci a cigánykirály? Azért, mert a XXXVI. előnévvel díszeskedhetik? Hiszen ez a díszekvés inkább az apját illetné tán meg.

És miután ilyen forradalmi hangulat dül a cigányberkekben, csak természetes, hogy ez az egész forradalom trónfosztási célzattal történik. A forradalomnak Kóczé Antal, a Rác Laci hírével és népszerűségével vetekedő primás állt az élére. Ez a forradalmi párt elhatározta, hogy nagy cigányhangversenyt rendez, amelyet december 15-én és 16-án tartanak a Vigadóban. Ennek a vetekedésnek az a célja, hogy Kóczé Antal és társai végre megtudják, ki hát voltaképpen a cigánykirály. A hangverseny tiszta jövedelmét a novemberi házbérrel hátralékban levő és kilakoltatás előtt álló családok felségélyezésére fogja beszolgáltatni Kóczé Antal a fővárosi tanácsnak.

Kóczé Antal versenyszabályai között ezek a feltételek szerepelnek:

1. A régi magyar klasszikus zene, 2. a mesterséges cigányzene és 3. a minden cikornyázás nélkül való sima magyar zenében kell majd jártasságot tanúsítani, ha a „cigánykirály” címre pályázik és úgy Rác Lacival, mint az eddig jelentkezett 16 elsőrangú zenekarral a versenyt fel akarja venni.

Rác Laci jelentkezését december 15-éig elfogadják. Ha Rác Laci addig nem jelentkezik, maguk között tartják meg a versenyt és olybá fogják tekinteni Rác Laci távollmaradását, hogy a kitűzött versenyszabályoknak megfelelni nem tud és így a „cigánykirály” címet jogtalanul bitorolja.

Nagyon érdekes még a forradalmi cigányoknak ez a kijelentése:

— A versenyre eddig jelentkezett 16 elsőrangú zenekar kijelenti, hogy a „cigánykirály” címet, — bárki nyeri el, — használni nem fogja, csupán bebizonyítani óhajtja, hogy Rác Laci izléstelen önkirályi címe helytelenül választott reklám, amely nemcsak Rác Lacit, hanem ugyanazon helyiséget is, ahol muzsikál, egyúttal pedig a magyarországi összes cigány-

zenekarok jó hírét és komolyságát úgy a külföldiek előtt, mint minden jóízű magyar ember előtt kompromittálja.

Szóval nagyon komoly a forradalom cigányországban. Rác Lacit egészen komolyan detronizálni akarják, le akarják szállítani arról a trónról, amelyre önszántából lépett. Most csak az a kérdés, mit szól mindehhez Rác Laci?

TÖRVÉNYKEZÉS.

A végrendelet hamisítók a tábla előtt.

Távirati tudósítás.

Arad, november 23

Nagy feltűnést keltett annakidején, hogy Gelléri Szabó János, az ismert filantrop, halála után Battik Jánosné született Fülöp Gizella azzal állott elő, hogy az öreg milliomos ur reá hagyta egész vagyonát. Battikné, aki magát Gelléri Szabó János fogadott leányának vallotta, állításának megerősítésére egy végrendeletet is mutatott fel, amely szerint a Losonc mellett levő falusi birtokon kelt végakarat őt és férjét, Battik Jánost teszi meg egyetemes örökössé, míg az öreg ur rokonságának jelentéktelen hagyományokat juttatott oszupán.

A rokonoknak feltűnt a végrendelet tartalma, mert ellentétben állt Szabó életében tett kijelentéseivel. De meg azonfelül az elhunyt életében ismeretes volt jótékonyágáról s épp ezért lehetetlennek tartották, hogy ne adakozzék utolsó akaratában is a jótékonyág oltárán. A rokonok közül Gelléri Szabó Elek posta- és táviratfőtiszt feljelentést tett ez alapon magánokirathamisítás miatt Battikné és férje, továbbá a végrendelet tanuk ellen.

A megindult nyomozás során Battik János és Fülöp Gizella mindent tagadtak. De a három Krudy-testvér, akik épp úgy, mint Landau Samu losonci lakos a végrendeleten, mint tanuk szerepeltek, bevallották, hogy nem látták, mikép az öreg ur előttük írta volna alá a végrendeletet. Annyit tudtak csak, hogy Gelléri Szabó János akkor kint volt Battikék birtokán s mikor neki az írást felmutatták, elismerte aláírását.

A bűnügyi vizsgálat során azután meglepő dolgok kerültek felszínre. Kiderült, hogy Fülöp Gizella állandóan zsarolta a jószívű öreg milliomost, aki pedig tetemes hozományt adott neki, mikor Battik János nőül vette. Férje Battik János, egy tönkrement nógrádmegyei földbirtokos volt, aki kénytelen volt egynémely büntetendő cselekmény miatt Amerikába vándorolni, ahonnan csak rövid idő előtt tért vissza. A bizonyítékok sulya alatt azután a Krudy-fiúk bevallották a hamisítást.

A budapesti büntetőtörvényszék több napig tartó tárgyalás után Battik Jánosné, Fülöp Gizellát és férjét, Battik Jánost három-három évi fegyházra ítélte okirathamisításért, a három Krudy-fiút és Landau Samut pedig egyenként másfél évi börtönre. A vádlottak felebbezése folytán ma a budapesti királyi ítélőtábla foglalkozott a bonyodalmas bűnperrrel. Ítéletet csak holnap hoznak.

§ Csalás az adóval. Budapestről jelentik: Bosnyákovics János VI. kerületi adószámtiszt 1907-ben szövetkezett Jambrik Gyula dr. ügyvédjelölttel és ketten egész tömeg csalást követtek el. Bosnyákovics elhitette Jambrikkal, hogy a VI. kerületi adófelügyelőhelyettes az ex-lex idejéből hátralékos adókat elengedheti azoknak a magyar iparosoknak és kereskedőknek, akik erre a kedvezményre érdemesek és akik az adóhátralék bizonyos százalékát befizetik. A feleket Jambrik Gyula dr. toborozta és ő vette föl a pénzt is, Bosnyákovics pedig az adóelkönyvelés körül fejtett ki működést. Az ügyesség Bosnyákovics ellen okirathamisítás, Jambrik dr. ellen pedig csalás címen emelt vádat. A védő kifogásokat adott be a vádirat ellen. A vádtanács ma tárgyalta az ügyet és vád alá helyező határozatot hozott.

PESTI TRÉFÁK.

*
A lipótvárosi bölcsész.

— Megálmodta egy milliomos ifju. —

*

...Ma reggel atyám így szólt hozzám:

— Mit légy te is milliomos? Tanulj meg nélkülözni és légy bölcsész. Még egy millió, még egy millió. Neked tanulnod kell az élet keserűségéből is. Légy bölcsész, légy filozofus. Akarom, hogy hozzácsokj az élethez. Légy bölcsész.

Erre keservesen mosolyogtam. Atyám vigasztalólag szólott:

— Itt van egy csekk az első költségekre. Nem kell elkeseredni, csak szépen nélkülözni tanulni.

Erre anyám a szobába lépett:

— Ül le a zongorához, mondta és játszd el a Puccinit. Bölcsész lettél és el kell bucsuznod a nagy élettől.

Játszottam s azután bementem szobámba. Szobámnak lila tapétái voltak, mikor egyszer gyermekkoromban Pósa bácsi és később Ábrányi Emil személyesen írták fel verseiket. A lila tapéták csakhamar eltűntek a falról. Fűrge munkások léptek elő és lekapták a lila. Íróasztalomnak három lábát letörték, a negyediket odaenyvezték, villamos lámpámra petróleumot öntöttek és az ágyamat össze-vissza dulták.

— Igazi bölcsész-szoba — mondta atyám örömmel — csak még hozzák be a többi.

Egy öreg antiquárius nagy szótárakat hozott be, véghezvonta őket a nadrágján, rájuk köpött, összerugdalta őket és rátette az asztalomra. Erre egy kanarit hoztak kalitkával és az ablakra holdfényalaku villamos lámpát helyeztek el.

— Igazi bölcsész-szoba, mondta atyám örömmel, itt lehet csak jól nélkülözni. Nélkülözz.

Leültem a törött székre, a szótárakat merengve magam elé toltam, az ágyamból két vas-rugóra járó svábbogár ugrott ki, a villamos holdfény melán süttött és a kanári automatikusan trillázni kezdett.

*

Másnap atyám így szólt:

— Elég jól megy. Ilyen az élet, fiam, ilyen az élet. Most gondoskodni kell ruháról.

Egy öreg handlő lépett be, kiből felismertem egy tőzsdetanácsos jóbarátunkat. Atyámnak nem kis kiadásába kerülhetett, míg a tőzsdetanácsos egy délelőtti kedvemért handlőnek öltözött. Az öreg hamisítatlan magyarsággal — újabb készpénz-kiadás — így szólt:

— Ifjur, ifjur, vegyék jó aféle módos ruhát kelmed! Uriságok levőtölték. Vögye mög.

Minden 8-betű tiz koronát jelentett.

Hosszas alkudozás után megállapodtunk egy nadrágban, mely egész átlátszó volt a lyukaktól. Egy mellényt is vettem, melyen művészileg elhelyezett foltok voltak.

A három ruhadarab Lánzy prémes bundájából készült és hozzávetőleg háromszázötven koronába kerültek. A tőzsdetanácsos már távozni akart, midőn atyám fülembe sugta:

— Most káromkodnod kell, mert becsapott téged, szegény bölcsészt és kizsartolt. Inzultáld. Pofon fizetve.

Halkan odabajoltam a handlőhöz:

— Mi? Ezekkel a rongyokkal akar becsapni engem? Hát gazdag vagyok én, maga rongy handlő? Maga zsidó handlő, mit csap be engem husz krajcárral?

Pofon ütöttem. A tőzsdetanácsos megkönynyebbültén lélegzett föl. Atyám csekket nyújtott át neki, mire átöltözött és beszállt lenn várakozó automobiljába.

*

Atyám ma így szólt hozzám:

— Megélhetéssről gondoskodnod kell. Mint bölcsész, leckéket kell adnod családodnak. Keresz magadnak leckéket, te rongyos.

Még aznap délután befogattam és elindultam leckéket keresni. Tizenöt családnál fordultam meg, de leckéről szó sem volt. Végigvettem husz zsurt, eredmény nélkül.

Végre, Nádor-utca 206. alatt a házmesternél két gyereket pillantottam meg. — Akar sok pénzt keresni? — kérdeztem a házmestertől. — Igen, — felelte a drága, kitűnő öreg ur.

— Nézze, mondtam, én adok magának havi husz forintot mindegyik gyereke után, ha megengedi, hogy nálam tanuljanak. Minden délután eljövök magához, itt a házban kibérek egy lakást erre a célra és itt fogunk minden nap tanulni. Ezért maga kap havi negyven forintot. Hová járnak a gyerekek?

— Az állami szövéiskolába.

— Nem baj, mondtam, kivettem a lakást és fáradtan dobtam magam a kocsimba.

*

Másnap korábban keltem és így szóltam atyámhoz:

— Most megyek a kerületi előjáróságra egy szegénységi bizonyítványért.

Az előjáróságnál portás nyitotta ki a kocsim ajtaját. Egy koronát adtam neki. Az irodatisztek felálltak, mikor beléptem és ezt valamivel viszonzni kellett. Viszonoztam. Az előjáró ajtót nyitott és lesegítette a bundámat.

Pezsgőt hozattunk és éjfél tájt így szóltam:

— Állíts ki kérlek nekem egy szegénységi bizonyítványt.

— Ez lehetetlen most, mondta az előjáró, hanem holnap elmegyek hozzád vacsorára és elhozom.

Másnap valamennyien — az összes pesti előjárók és valamennyi városatyá — nálunk vacsorált. Az én előjárómnak csokrot nyújtottam át s arany szivartárcát. A vacsora hajnalig tartott. Mikor pirkadni kezdett, a cigányok (az operaház első művészei) klarinét-szólóba kaptak. Az utolsó cőtillont eltáncoltam az előjáróm feleségével és az kebléből egy okmányt vett ki:

— A férjem csak vagyontalansági bizonyítványt adhat. Szegénységit nem.

A bizonyítványt átvettem. Ekkor már virradt a Nádor-utca és a hajnali fényben megjelent egy főpincér a vacsoraszámával. Boldogan mentem szobámba és felcsavartam a holdat.

*

Másnap atyám így szólt:

— Most felmegyünk az egyetemre. Mögötted fogok menni. Ha látom, hogy beváltál új hivatásodban, majd megjutalmazlak.

Tanítványaimnak ezen a napon új ruhát vettem és felöltöttem rongyaimat. Az automobilunk üresen követett és mi előre mentünk az utcán. Tanítványaimnak az állami szövéstetről beszéltem.

Az egyetemen két nő jött velem szemben. Utánam néztek és összesugtak:

— Ezek a szegény filozofusok. Mennyit kell ezeknek éhezni. Szegény.

A rektor, aki nagybátyám, szembejött velem. Köszöntem és nem ismert meg. Rámkiáltott:

— Jöjjön hozzám, majd adok jegyet a népkonyhába.

Egy rongyos bölcsésszel is találkoztam. Egy koronát nyomott a markomba:

— Nekem sincs sok, de maga igazán vehetne magának egy pár cipőt. Itt van egy korona.

Ekkor beléptem a terembe: megjelenésemtől az összes hallgatók orrukhoz emelték a zsebkendőiket.

Az egyetemi tanár erre hangosan így szólt:

— Hogy ezek a felvidéki magyar fiúk meny-

nyire elszegényedtek. Ezek a szegény jó magyar kölykök. Sajnálom őket.

E szavaknál apám, ki nyomomban volt, oda lépett hozzám:

— Felvidéki? — mondta. — Nagyon jó. Látom, hogy érted a dolgot. Boldog vagyok, hogy így látalak. Jutalmad nem fog elmaradni. Csak nélkülözni. Ez az élet, látod, ez az élet.

S még aznap este nevére íratott egy váci-köruti sarokházat.

(sz. i.)

Ellopott postacsomag.

Titokzatos büntett a Weitzer János-utcában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 23

Az aradi rendőrség a mai nappal Aradon eddig szokatlan büncselekményben indította meg a nyomozást. Ma délelőtt még ismeretlen tettes egyik postacsomagszállító kocsiról nagy értékű csomagot lopott el. A nyomozás nagy erélyvel folyik, mert a bűnügy mögött több tisztázandó kérdés húzódik meg, melyek a postakincstár érdekeit közelről érintik.

Az ügy részletei ezek:

Reggel nyolc órakor indult ki a posta központból teljesen megrakott kocsijával Szél Antal csomagkézbesítő, a lovakat Szöllősy Imre kocsis hajtotta. A Weitzer-utcában kezdte meg a kézbesítést. A kereskedői városrészben szolgálatot teljesítő kézbesítő úgy rendezte már indulás előtt a csomagjait, hogy azok a felek lakhelyei szerint szortírozva feküdtek a kocsiban. Kopetko Károly rövidáru kereskedése előtt állott meg a koci, mert több csomag volt leadandó és a házban Szélnek pénzt is kellett kézbesítenie.

A pénz kézbesítést maga végezte, míg a csomagokat átadta a kocsisnak, hogy vigye rendeltetésük helyére, ahol ő dolga végeztével megjelenik és aláírhatja az utalványt. Mielőtt Szél távozott volna a kocsitól, előre elkészített a koci belseiből annak lépcsőjére egy csomagot, mely Kell Manó cég részére érkezett. Allitólágos értéke nyolcszáz korona volt és csipkéket tartalmazott. Ennek megtörténte után úgy a kézbesítő, mint a kocsis eltávoztak a kocsitól, mely ilyformán őrizetlen maradt. A kézbesítés megtörténte után visszatértek mindketten, hogy tovább folytassák munkájukat. A Kell-cég csomagját akarta Szél rendeltetési helyére juttatni. A csomagot azonban hiába kereste a helyén, nem találta. Míg ő és a kocsis bent jártak Kopetko üzletében és a házban addig ismeretlen tolvaj ellopota. A kézbesítő azonnal a rendőrségre hajtattott és jelentést tett. A lopás előzményeit a fentiekkel megegyezően mondta el.

A rendőrséget elsősorban az érdekelte, vajjon a koci ajtaját bezárta-e a kézbesítő, vagy pedig a nyitva felejtett kocsiból történt-e a lopás? Megállapították, hogy csukva volt a koci és így a tolvaj álkulccsal dolgozott, tehát nem alkalmi lopásról, hanem előre készült, tervszerű bűntényről van szó, amelynek felderítésénél arra is kell gondolni a rendőrségnek, hogy bünszövetkezet működése sincs kizárva.

A postafőnökség a maga hatáskörében is megindította az eljárást s jelentést tett az igazgatóságnak. Az ő nyomozásának eredményéről nem sikerült tájékozódást szerezni, mert megtagadták a felvilágosítást. Azt elmondották, hogy a főnökség tudomása szerint a koci nem maradt őrizetlen egy pillanatig sem, hanem a kocsis nem volt elég éber. Nem a koci

ajtáját figyelte, hanem félre nézett s ezt az időt használta fel a tolvaj a csomag elcsenésére.

A feladóval szemben a kárért a postakincstár felelős. Mint hírlík, a csomagon az érték nem volt kitüntetve s így esetleg még porre is kerülhet a sor.

HIREK.

Egy gonosz ember.

Távirati tudósítás.

Arad, november 23.

Körülbelül egy évvel ezelőtt érkezett Berlinbe a gráci születésű Hieber Hermann, aki mint „Helmer H. kabaré, színház, hangverseny és táncigazgató” néven jelentette be magát. A Friedrichstrassen nyitott táncintézetet fiatal lányoknak és röpcédulákat küldözgetett, melyekben kitűnő intézetét ajánlotta. Igen sokan iratkoztak be és a tánciskola virágzott. Tanítás idejkor az ablakokat lefüggönyözték, sőt a kulcslyukakat is betömtek. A tanítványok eleinte fürdőruhában, végül teljesen mezítelenül táncoltak. Az igazgató ur kénytelen volt helyiségeit gyakran változtatni, mert a házbeliek csakhamar gyanut fogtak és költözködni kezdtek. Azonban ismét visszaköltözött a Friedrichstrasséra. Hieber-Helmer üzelméről tudott a rendőrség, de nem férközhettek a közelébe, minthogy nem volt elegendő biztos adat a kezében. A bécsi rendőrség tette lehetővé Helmer leleplezését.

Tegnap letartóztatták és bevallotta, hogy két esetben csábított el lányokat erkölostelen üzelmekre, de különben csak a művészet iránt való vonzalomból cselekedett és a meztelen test tanulmányozása volt célja.

Hiebert tavaly a bécsi törvényszék vonta hasonló cselekményekért felelősségre. Viszonya volt egy 18 esztendő magánhivatalnoknővel és művészi fotografiák készítésével foglalkozott. Egy napon a nő — valószínűleg Hiebert utasítására — az utcán megszólított egy hiányosan öltözött leánykát és azzal az ígérettel, hogy megajándékozza ruhával, a lakására csalta. Ott felszólították a leánykát, hogy vetkőzzék le az új ruha próbájához. A leányka hosszabb vonakodás után engedelmessé vált és mikor levetkőzött Hiebert szeretője távozott a szobából és az vakmerő kísérletet követett el. A gyermek lármájára berohantak a szomszédok, de időközben Hiebert egy szekrénybe zárta a jajveszélőt.

Az első foku hatóság elítélte a merényletet, de a védő közbenjárására a büntetést felfüggesztették és Hiebert beszámíthatatlannak nyilvánították. Egyideig még variete iskolája volt Bécsben, ahonnan később elköltözött. Ezeket adta tudtára a bécsi rendőrség a berlininek.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 24-én az időjárás: változékony, hidegebb, délen sok helyütt csapadék.

— A hadosztályparancsnok Aradon. Ma este a 7 órai gyorsvonattal Aradra érkezett eichen-siegi Grünzweig Artur altábornagy, a nagyváradi 17. gyaloghadosztály parancsnoka segéd-tisztje kíséretében. Az aradi helyőrség tisztikara a Központi-Szállodában várta az altábornagyot, aki itt fogadta bálafalvi Fekete Miklós tábornok és Gerbauer Zsigmond ezredes jelentéseit. Nyolc órakor a szálloda télikertjében a helyőrség törzs- és főtisztjei közös vacsorára gyűltek össze és a hadosztályparancsnok éjjelig tartózkodott a tisztikar körében. A vacsora alatt a 33. gyalogezred zenekara szórakoztatta a társaságot. Holnap az altábornagy szemlét tart a helyőrség felett.

— Gyászistentisztelet a Beniczky-pár lelkiüvéért. A Singaporenál történt borzalmas hajó-katasztrófa két magyar áldozatának, Beniczky István cs. és kir. kamarásnak és ifjú nejének, Waldeck Valéria grófnőnek lelkiüvéért ma délelőtt 11 órakor gyászistentiszteletet tartottak a budavári koronázó Mátyás-templomban. A templomot erre az alkalomra gyászpompával vonták be, s a főoltár előtt díszes katófalkot állítottak, amelyet számtalan gyertyaláng fénye sugárzott be. A requiemet a Beniczky és gróf Waldeck család tagjain kívül megjelent az egész magyar arisztokrácia. Ott voltak az Eszterhazy és Odescalchi hercegi családok, a Wenckheim, Andrássy, Széchenyi, Majláth, Pallavicini, Zichy, Pejacevich, Almásy, Csekonics, Károlyi, Batthyány, Cziráky grófi családok, továbbá a Blaskovich- és Justh családok tagjai, különösen a női tagok nagy számmal. Ott volt a szerencsétlenül járt Beniczky István egykori nevelője, Zollner Béla dr., a Nemzeti Színház titkára. A gyászistentiszteletet Laczó, Vargyas és Voldiska káplánok segédletével Nemes Antal dr. pápai prelátus, apátplébános tartotta. Mise alatt az orgonán Engesser requiemét játszották, kórus gyanánt pedig az Operaház énekkara énekelt. A szertartás alatt szem nem maradt szárazon s a tragikus sorsú fiatal párt a rokonok, barátok és ismerősök őszinte szívvel megsiratták.

— Új királyi tanácsosok. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Obersohn Lajosnak, a „Fakereskedelmi Részvénytársaság” magyarországi igazgatójának, aki már harminc év óta áll az intézet élén, ipari téren szerzett érdemei elismerésül és Breuer Mórnak, a szabadalmazott Déli Vaspálya Társaság helyettes-igazgatójának, kiváló és buzgó szolgálata elismerésül, a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— Szocialista polgármester. Kopenhágai távirat jelenti: A városi képviselők titkos ülésében Knudson szocialdemokratát 18 szavazattal 16 ellenében polgármesterré választották. Hat szavazólap üres volt.

— A francia zászló védelme. A kormány törvényjavaslatot terjesztett a kamara elé a nemzeti zászló szóval, irás vagy kép útján, vagy gesztusokkal történt megsértésének büntetése egyben. A törvényjavaslat főleg a németországi és magyarországi idevágó törvényes intézkedésekre támaszkodik.

— Az aradi román nőegylet hangversenye. Az aradi román nőegylet, abból az alkalomból, hogy e hó 27-én szenteli fel a Tribuna az új házát és tömegesen fognak románok érkezni Aradra, 27-én este 8 órakor a Fehér Kereszt disztermében nagy koncertet rendez, amelyen Bocu Szeverné Alexandrinak, a neves román költőnek poémáit szavalja, Cosma Lucia a Lammermoori Luciából énekel, Tempea Livius Grieg számokat zongorázik, Popovics Vazul (Nagyvárad) Beethoven dalokat énekel, Ferrari D'Albaredó, az olasz tenorista énekel, azután ismét Popovics Vazul és Cosma Lucia énekel. A hangverseny egy érdekessége, hogy Cosma Lucia urnő, aki hat hónapig Párisban Marchesi Matild világhírű énektanárnőnél képezte hangját, ez alkalommal fog kiképzetése óta először hangversenyen szerepelni. A hangversenyre 6, 5, 4, 2 és 1 koronáért árulnak belépő jegyeket.

— Járvány a megyében. Ujszentannán tifusz és kanyaró járvány uralkodik, úgy, hogy kénytelenek voltak előbb az ovodát, jelenleg a polgári iskolákat is legalább 3 hétre bezárni.

— A vesztőhely javára ma tíz koronát küldött az Aradi Közlönyhöz a borossebesi iparos ifjusági egyület. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

— A Haverda-pör új tárgyalása. Szegedről táviratozzák: A szegedi tábla ma döntött a Haverda-pör védőinek ama kérelme fölött, hogy az ügyet rendkívüli esküdszéki cikluson tárgyalják. A tábla az új tárgyalást rendkívüli ciklus elé utalta és az ügy tárgyalását december 13. napjára tűzte ki. Haverda Mariska a fogházban megbetegedett.

— Passiv rezistencia a házasságban. Prokupás Illés dr. ügyvéd egy ménesi szőlőbirtokos képviselőt nem mindennapi válopert adott be annak felesége ellen. Elpanaszolja ebben a férj, hogy felesége sohasem engedte férji jogait érvényesíteni, vele szemben a teljes közömbösség álláspontjára helyezkedik, szóval a házasság ilyen körülmények között elviselhetlenné vált részére. Kéri a házassági kötelék felbontását. A törvényszék a különös meynyecske ellen indított váloperben békéltetési tárgyalást tűzött ki.

— Brioux házassága. Párisból jelentik: Nemrég bejárta a lapokat az a hír, hogy Paquin asszony, a világhírű női divatárú, férjhez megy Brioux-höz, a nem kevésbé híres drámaíróhoz. Paquin asszony most levélben bejelenti egy lapnak, hogy a hír nem igaz és azért cáfolja meg, nehogy azt higgye a nagyközönség, hogy ő vissza akar vonulni üzletétől.

— Az amerikai bányakatasztrófa. Newyorkból táviratozzák: A chergi bányakatasztrófánál megmentettekről még a következőket jelentik: A halottnak hitt bányászok, amikor rájuk találtak, örömlükben olyan módon nevettek, mintha megőrültek volna. Gyapjutarokba burkolva, hogy védve legyenek az éles légvonat ellen, kivezették őket a szabadba. A megmentettek egyike következőleg beszélt el a bányában rekedtek szenvedéseit:

— Amikor észrevettük, hogy a bánya ég, elmenekültünk és egy olyan hely felé igyekeztünk, ahol — mint ahogy reméltük — vizet találhatunk. Mögöttünk beomlottak a bányafalak és elvágta a lángokat. Ugy látszik, hogy sokan közülünk elájultak. A falakon átszivárgó vizet ittuk és volt még a tarsolyainkban egy kis ennivaló is. Amikor ez elfogyott, sokan közülünk fakéreg darabokat, mások a cipőkről letépett bőrdarabokat rágesáltak. Nem is igen sejtettük a veszedelem nagyságát, amelyben forogtunk, többen közöttünk elcölödtek, mások sajnálkoztak, hogy nem hoztunk magunkkal kártyát, melynek segítségével az időt eltölthettük volna. Amikor a kopogást meghallottuk, egyikünk felkiáltott:

— Végre itt vannak, hogy megmentenek bennünket!

Első kérdésünk az volt, hogy vasárnap van-e, vagy hétfő és nagy meglepetésünkre azt tudtuk meg, hogy 48 óra helyett, mint ahogy képzeltük, nyolc napig voltunk földalatti börtönünkben.

— Feljelentés egy meghívóért. Az aradi rendőrség feljelentést adott be a büntetőjárásbíró-sághoz Bozó János nyomdai gépmester ellen, államelleni kihágás címén a miatt, mert Bozó János, Radu János dr. és Suciu dr. tanár megbízásából vörös, sárga és kék román nemzeti színű szegélylyel ellátott meghívókat készített. Bozó a nyomozás során azt vallotta, hogy ezek a meghívók, ilyen színű szegélylyel, előre elvannak készítve és raktáron tartva. Gruber ügyész megbízott a kihágási büntetőtörvénykönyv 36-ik §-a alapján állam elleni kihágás címén vádat emelt Bozó János ellen. Bozóky Mátyás büntetőjárásbíró az ügyben az eljárás megindítását megtagadta, mert a tényállás szerint Bozó János semmiféle büntetendő cselekményt nem követett el.

— Sikasztó államügyész. A sok bajban szenvedő kis Szerbiának újra szenzációja van. Egy államügyész csalt, lopott és sikasztott a kis államocská kárára. A szenzációs hírt az államrendőrség az ügyészségtől tudta meg, ki a hűtlen államügyész kézrekerítésére sürgősen utasította a rendőrséget. A körözvény, mely minden szépitgetés és takargatás nélkül az államrendőrség „Bűnügyi értesítő”-jében ma napvilágot látott, szó szerint így hangzik:

Nyomozandó. A budapesti kir. ügyészség átirata szerint Dinitich (Dinics Dinity) St. Mihály, volt belgrádi államügyész, aki ellen Szerbiában 43 000 dinár hivatalos pénz elsikkasztása miatt bűnvádi eljárás folyik, valószínűleg Magyarországra szökött s esetleg Budapesten tartózkodik, Nevezett 45 éves, kistermetű, sötéthaju és szemű, bajusza erős. Elfogatásáról a budapesti ügyészség értesítendő.

A budapesti rendőrségen a körözvény értetű szenzáció: keltett. Krecsányi Kálmán detektívönök nyomban utasította a legjobb detektívjeit, hogy a hűtlen álam alkalmazottat nyomozzák fel a fővárosban. Nem lehetetlen ugyanis, hogy Dinitich az elsikkasztott pénzből még ma is züllik festett arcú leányok társaságában a fővárosban. Hogy mennyire fog beválni a rendőrség föltevése, azt természetesen csak a közeli napok egyike fogja beigazolni.

— Teázás a szegényekért. Valóban bámulatos és eléggé nem dicsérhető az a buzgalom, amelylyl az Aradi Jótékony Nőegyesület az akcióját folytatja a szegények érdekében. Az elmúlt esztendő kiváló sikerű teadélutánjait az idén is felelevenítik és december 8-án megtartják a Központi vendéglőben az első teázst. Az eddigi zsurok szinte felejthetetlen emlékként élnek az aradi közönségben. A rendezést végző urinők fáradoalma bizonyára nem lesz sikertelen most sem, mert az idei teazsuroknak is gazdag eredményük lesz.

— Letartóztatott szabászok. A budapesti főkapitányságon nemrég panaszt emeltek Balogh Béla és Lajos csányi-utcai férfiszabók, hogy üzletüket állandóan megdézsmálják eddig ismeretlen tettesek. A vizsgálatot ez ügyben Kerosztessy Gyula dr. rendőrfogalmazó vezette, a ki rövidesen kinyomozta a tetteseket Kern Ferenc és Csopor József detektívek segítségével. Miután megállapítást nyert, hogy a tolvajok nem lehetnek mások, mint üzleti alkalmazottak, első sorban ezeket figyelték meg s nem eredménytelenül. A vizsgálatot vezető fogalmazó ma rajta ütött a tolvajokon s Jaloveczky József és Szemerédi Kálmán szabászokat, mint tetteseket, — akik nem is tagadják, hogy rövid idő alatt mintegy 10.000 korona értékű árut lopkodtak el — letartóztatta. Átadják őket a bíróságnak.

— Öngyilkos orvosnővendék. Budapestről jelentik: Ma reggel fél hét órákor egy fiatalember tért be az Alkotmány utca és Váci-körut sarkán levő Seeman-kávéházba és egy pohár szilvóriumot rendelt. Amikor a pálinkát megitta, a telefon fülkébe ment, ott revolvert rántott elő és mellbe lötte magát. A lövés zajára besietett a pincér s amikor látta a földön fekvő fiatalembert, akinek a melléből patakzott a vér, riadtan kiáltott rá:

— Mit csinált, szerencsétlen?

A fiatalember még eszméletlen volt. Bele nyult a pénztárcájába, kivett belőle tíz koronát és átadta a pincérnek:

— Vonja le belőle a szilvórium árát, azután hívja a mentőket.

A mentők pár pillanat alatt künn voltak. Megállapították, hogy az életunt Hollacsek Árpád orvostanhallgató. Életveszélyes sebével a Rókus-kórházba vitték.

— Tréfás vasuti merénylet a kormány ellen. A gyorsvonaton, amely tegnap a kormányt szállította Bécs felé, nagy riadalom volt tegnap este 5 órákor. A vonat még ki sem jutott a nyílt pályára, amikor a Ferdinánd-híd alatt, — éppen akkor érkezett Bécs felől is a vonat, — hatalmas robaj hallatszott. Valami dinamitszerű explozió volt. A szalonkocsiban, amelyben a kormány tagjai szivarfüst mellett aggódtak a haza sorsa fölött, nagy pánik tört ki. Első pillanatban mindenki a kormány ellen való merényletre gondolt. Közben a vonatot megállították, mert a közönségen kiütött a félelem. A vasuti személyzet pedig elindult a bomba keresésére. A bombát meg is találták. Egy dörrentyű volt, amit nagy köd alkalmával használnak jelzésképpen. Ezuttal arra semmi szükség nem volt és így nyilván csak ijesztésre használta valaki. A pályatestet jó hosszú uton nem találtak lerakva. A vonat tehát, miután az utasokat megnyugtatták, öt perccel az eset után el is indult. Majd rendőri bizottság szállt ki és ez alaposan körülnézett, hogy kiderítse a csiny elkövetőjét. Minden alkalmazottnál alapos házkutatást tartottak, nem hiányzik e egy dörrentyű. Minden a legnagyobb rendben volt. A rendőrség még mindig keresi a tréfás robbantót.

— Adomány a meggyilkolt fiu családjának. Következő levelet kapjuk: Tekintetes Szerkesztő Ur! Igen kérem, legyen oly jó és nagyrabecsült lapjában nyugtázza a következő nemesszívű adakozók névsorát, kik özv. Haack Györgyné részére voltak oly jók adni:

Róth Károly Borosjenő 1 kor., Stine Anna Arad 5 k., N. N. 10 kor., Nyári Vilmos Arad 2 kor., Központban összegyűlt kereskedők Arad 3 kor. 20 fill., Ungár Lili és Rozsi gyűjtése Monyoró 6 kor., Rácz Mártonné Mondorlak 2 kor., „Aradi Közlöny” utján Boros János Arad 2 kor., Nyári Vilmos gyűjtő ivén a novemberi ciklusi esküdtek adománya: Nyári Vilmos 1 kor., Kalmár József 1 kor., Seherhág Ernő 1 kor., Ráskai Miksa 1 kor., Urbán Endre 1 kor., Frick József 1 kor., Csánk Lajos 3 kor., Hanyi Gyula 2 kor., Braun Gusztáv 1 kor., Horvath Imre 2 kor., Sági Henrik 2 kor., Polonyi Lajos 1 kor., Benczur Dániel 1 kor., Rosenberg Sándor 1 kor., Gruber István 1 kor., Hónig Ottó 1 kor., Pick Adolf 1 kor., Kinzlor Zoltán 1 kor., Cziráki Alajos 1 kor., Répásy Pál 1 kor., Fazekas Lajos 1 kor., Negropintes báró 1 kor., Sugár Jenő dr. 1 kor. — Az özvegy nevében hála köszönettel Ó-Paulis, 1909. november 21-én Vasóczy Ferencné.

— Halmérgezés. Berlinből táviratozzák: A rendőrség bűnügyi osztályát Reinickendorfbán és Berlinben egy halmérgezési eset foglalkoztatja. A kinstári halálosat volt főbélője nagyobb mennyiségű romlott halat, melyet meg kellett volna semmisíteni, elárúsítás végett a vásárcsarnokba küldött. Négy ember, kik a romlott halból ettek, mérgezési tünetek közt súlyosan megbetegedett.

— Kutyahus. Budapestről jelentik: A hatodik kerületi előjáróságot névtelen levél figyelmeztette, hogy a Lehel-téren kutyahúst hoznak forgalomba. Az illetékes hatóság a vizsgálatot megejtendő, utasította a tisztí orvosokat, hogy a Lehel-téren sürgős husrazziát tartassanak s amennyiben a névtelen levél igazságot mondana, a kutyahusmérőkkel szemben kiméletlen szigorral járjanak el.

— Születések, halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban november 23-án a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: Született: Jeck Mátyás szabó segédnek Mária nevű leánya, Halmágyi Sándor lakatos segédnek Elza nevű leánya, Culmann Dezső állami munkafelügyelőnek József nevű fia, Müller Herman magánmérnöknek Herman nevű fia, Sebő Pál máv. fékezőnek Pál nevű fia, Kádár György vasuti fűtőnek Emilia nevű leánya. Meghalt: Joanovics György 97 éves magánzó, Kukula Pál 3 éves fiu, Valaczkai József 2 hónapos fiu.

— Kossak csász. és kir. udv. és kamara fényképész műterm. Weitzer János utca 3. sz. Telefon 657. 2811

— Perzsa szőnyegraktáramat a Neuman-palotában Széchényi utcai oldalon megnyitottam. Szíves partfogást kérek. Tisztelettel Schwarcz Zsigmond. 3811

— Kobrak cipők legjobbak a világon! Csak Lányi Marcellnál a színházzal szemben, Atzél Péter-utca 1. kaphatók. 3884

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17

TARKASÁGOK.

(A vajda haragja.) Eötvös Károly a kultusz-minisztériumban járt. Panasza volt. Egy szegény kis somogyi falu nevében ment panaszkodni.

— Az iskola — panaszolta — bedült, beomlott, leomlott, a helyét benőtte a gaz és most nincs más az iskola helyén, mint egy fenyőfa, meg egy kut.

Nagy lón a szaladgálás erre a minisztériumban. Hogy is ne! Maga Eötvös Károly jön skandalumot csinálni...

Sürgöny, levél megy Somogyba, s már harmadnapra talpig feketében jelenkezik az államtitkárnál a tanfelügyelő. Az államtitkár összeráncolja a szemöldökét, s hivatalos szigorúsággal néz a tanfelügyelőre.

— Magyarázatot kérek, — mondja hidegen.

A tanfelügyelő jelentést tesz:

— Meltóságos uram, az iskola nem dült be csak éppen a tetején esett egy kis hiba, amit az ács már ki is javított. Az, hogy teljesen elpusztult, mese. Ami pedig a fenyőfát meg a kutat illeti, hát az egész faluban nemcsak ez a konstelláció: kut mellett álló fenyő, hanem egyetlenegy fenyőfa sem található!

— Köszönöm, — mondta az államtitkár.

Értesítik az esetről Eötvös Károlyt, s elmondják neki, hogy nincs az iskola helyén fenyőfa és kut. A vajda, aki egy panaszos levélből meritette és saját fantáziája termőföldjében növelte nagyra a panaszt, dörmögve szólal meg:

— Hallatlan! A haszontalanoknak egyetlen mentségük volt, hogy legalább egy fa, meg egy kut volt az iskola helyén, és most kisé, hogy még az sincs ott!

(A fésű.) Nincs többé gyermek. Szinte alig győzünk betelni azokkal az elmés csacsogásokkal, amelyeket csodagyermek a ajkairól nap-nap után hallunk. Ezek közül való ez a kedves apróság, amelyet egy előkelő uriaszony hozott a minap Aradra:

Uj titkár neveztek ki nemrégiben Kállay Ubul csikmegyei főispán mellé. A titkár Z. Pista, még teljesen fiatalember ugyan, de már is egészen kopasz. Tükörsima és fényes a feje.

A főispánnak három kedves kis gyermeke van, akik közül a legnagyobb, a négy éves szöske Ágota, már hosszabb ideje nagy komolysággal nézte az uj titkár kopasz fejét. Sehogyse értette ezt a dolgot, mert környezetében mindenki dus haját viselt. Nagyon izgatta a rojtély és egyszer, amint a főispán eltávozott hivatalából, bátorságot vett a titkár felkeresni. Amint belép a szobába, egy darabig újból, kedves elfogódottsággal szemlélni kezdi a meglepett titkár fejét, majd megszólal:

— Titkár bácsi, titkár bácsi, — azért maga fésűlködik?

(A hozentrager.) Néhány héttel ezelőtt egy közös hadseregbeli osztrák tisztet helyeztek át saját kérelmére Bécsből az aradi házieszredhez. Azért helyeztette át magát Bécsből az illető tiszt, mert magyarul akar megtanulni. És ez a dicséretreméltó ambíció már annyi sikert eredményezett, hogy a katonatiszt magyar szolgájával a legszükségesebb dolgokat meg tudja értetni magyar nyelven. A minap öltözködés közben a legényéhez fordul az uj magyar:

— Add ide fiam a nadrágtartómat!

— A szolgálánéz gazdájára tágra meresztett szemekkel, mint aki nem tudja, hogy miről van szó.

A katonatiszt, látva a legénye buta arckifejezését, maga megy a nadrágtartóért.

— Hja ugy. Nem tudtam, mit tetszik kérni. Kérem alásan, nálunk ezt magyarul nem így mondják: nadrágtartó, — hanem: hozentrager.

MULATSÁGOK.

(=) A csermői „48-as kör“ folyó évi november hó 28-án, a Kaszinóban, saját pénztára javára, megnyitó ünnepélyvel egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti-díj: Személyjegy 1 kor. Családjegy 3 kor. Kezdeteste 7 órakor.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

B. A. Arad. Ez nem alkalmas a közlésre, de viszont arra se, hogy megállapíthassuk belőle: van-e tehetsége?

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Ujaradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, nov. 23.

A leesett első hó, valamint a hideg beállta a tél eljöttét megerősítik.

Az időjárás eme változása a vetésekre kedvező, azonban kíváncsok, ha a fagy nagyobb erővel bekészönt, a szántóföldeket hó borítsa, hogy a vetések a tél viszontagságai ellen megvédve legyenek. A gabonaüzlet irányzata esendőségéből kezd megélni.

A mai piacon eladásra került:

1000 mm. buza	14.—14.80
600 mm. tengeri	5.50—5.60
Rozs	9.10—9.20
Zab	7.05—7.10
Arpa	6.70—6.80

A gabonák 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, november 23

Amerika 1-el magasabb. Kínálát kielégítő, vételkedv korlátolt, 8 ezer mm. néhány fillérrel magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli árlat	2 órai zárlat
Tengeri 1910. májusra	6.75—6.76	6.74—6.75
Buza 1910. áprilsra	14.04—14.05	14.04—14.05
Zab 1910. áprilsra	7.55—7.56	7.56—7.57
Rozs 1910. áprilsra	10.17—10.18	10.16—10.17
Buza 1910. októberre	11.76—11.77	11.76—11.77

Zárul 5 órakor.

Oestrák hitelrészvény	—	—	—	638.25
Magyar hitelrészvény	—	—	—	719.—

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)
1909. november 23.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új ...	13.40—13.50
76 " " " " " " " "	13.50—13.60
77 " " " " " " " "	13.60—13.70
78 " " " " " " " "	13.70—14.80

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos új ...	13.35—13.40
Rozs új ...	9.00—9.10
Arpa új ...	6.40—6.50
Zab új ...	6.80—6.85
Tengeri régi ...	5.40—5.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— November 23. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilo grammon felül súlyban — fillérp: közép páronként 400—400 kilogrammig rjedő súlyban — fillérig: fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 146—148 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 146—148 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 146—150 fillérig.

Sertéselészám: november hó 19. napján volt készlet 24053 darab, november 20 napján felhajtott 26 darab, nov. 21. napján elszállított 369 darab, november 21. napjára maradt készletben: 23,710 darab.
A hizott sertés üzlet irányzata élénk.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1909. évi november hó 24-én:

B) bérlet.

B) bérlet.

A svihákok.

Vig operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzte: Ziehrer C. M. Magyarosították: Feld Aurél és Mérel Adolf.

SZEMÉLYRÉK:

Gilka Adolár	Polgár S.	Vendéglős	Szabó Lajos
Rodenstein	Kun Irén.	Anna, leánya	Fekete A.
Muggenheim	Zalai Margit.	Roland	Boda P.
Mimi, táncosnő	Diósy Nusi.	Wondracsek	Nagyiván I.
Blitz Fri z	Leővey Leó.	Kampel	Várnai Jenő.
Berta, neje	Rontai B.	Kampelné	Benkőné P.
Malter Prém	Kulcsár L.	Krepelka	Szabó László.

Kezdeteste 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Bérső Simenyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909. november 24 én, szerda:

1. Amatőr dete. tiv. Humoros. — 2. Szerelmi házasság. Dráma. — 3. Megvadult boxoló. Bohózat. — 4. Igaztalan vád. Dráma. — 5. Robbantás a Rajna medrében. Látványosság. — 6. Vörös dominó. Szenzáció. — 7. Léghajóverseny Zürichben. Te-mészet után.

Előadások délután 5 órától kezdve.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTÉR.

NEGYED-ÉRTÉKES
GYÓGYVÍZ

APTAMÁSI

GYÓGYVÍZ

*zel gyomor, vese, hólyag és
bélbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és hugysavas
diathesis eseteiben.*

KAPHATÓ Nagy Farkas
és Fejér Gyula cégeknél
5841 Aradon

Tüzifa eladás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint mindennemű és osztályu, saját erdőmben termelt

TÜZIFÁT

ajánlok azonnali szállításra guravoji és almás-alcsilli faraktáramból, I. rendű bükkhasáb vagononként pr. 10000 kgr. ab vagon Arad állomás K. 136-75.

Ezenkívül ajánlom legjobb minőségű, száraz, ölbe rakott tűzifát, hasábát 24 koronától feljebb, továbbá bognár- és kádárfát, Arad, Nagyváradi-ut 2/a, a viadukttal szemben levő faraktáramban és jó minőségű 4109

téglámat is.

Árak megtudhatók és megrendelés feladható

NACHT VIKTOR tulajdonosnál

Arad, Petőfi-utca 8. sz. Telefon 324. sz.

Nacht Viktor,

fakereskedő és téglagyáros.

Szénüzletünket

jelentékenyen megnagyobbítva

Andrássy-tér 14. sz. Hermann-palotából

Boros Béni-tér 2. szám

áthelyeztük.

A közeledő fűtési időnyre bármily mennyiséget akár azonnali szállításra, akár előjegyzésre a fűtési időny tartamára e hó folyamán

kedvezményes áron

eszközlünk s igen ajánljuk ezen önként nyújtott előnyt igénybe venni.

Becsés rendelményeit új irodánkban úgy mint eddig személyesen, levelező-lapon vagy

Telefon szám 139.

kérjük s jegyzünk figyelmes és gondos szolgáltatunkról biztosítva, kitünő tisztelettel

Kneffel Károly és fia

szénnagykereskedése

Boros Béni-tér 2.

Kneffel-ház.

1451

Harisnya-gyár eladó.

25 munkásra berendezve, flor finom áruk-készítésére, megvívó kíváncsára eladó, ki már több nagy vállalatot berendezett, az üzemben maradna és vezetné, esetleg vevőt alapos vezetésre betanítaná. Bővebbet: **Székely Mórné, harisnyagyár Békéscsaba.**

4266

SALZER NELLI női-kalap divatterme Szabadság-tér 10.

Nagy választék Párisi, Bécsi, Prágai kalap-modellekben. Kalap átalakításokat eszközöl.

DELICE SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Kikellírtani

a kereskedővilágból azt a naiv hitet, hogy ma, a mikor olyan nagy versengés folyik az üzletek között, hirdetés nélkül is lehet boldogulni. Minden törekvő kereskedő :: hirdet, még pedig az ::

ARADI KÖZLÖNY-ben,

a melyet több százezer ember olvas mindennap. ::

34750—1909.

Hirdetmény.

Értesítjük a földtulajdonosokat, hogy a megváltozott művelési ágban talált földek és kertek osztályba sorozása befejeztetett, az erről szerkesztett jegyzék 1909. november 7-től december 7-ig terjedő 30 napon át a városházán a kataszteri nyilvántartó hivatalában közszemlére van kitéve.

A netán sérelmesnek vélt sorozás ellen az érdekeltek felszólalásait a kataszteri nyilvántartónál szóval vagy írásban bejelenthetik a közszemle ideje alatt.

Arad, 1909. november 6.

A városi tanács.

Nagymennyiségű
pléh-pánt
és
maculatura
jutányos áron
eladó.

Tanuló felvétetik.

14 éves fiú, ki legalább 2 közép iskolát végzett,

nyomdánkban
felvétetik.

Új női- és férfi szabó műterem.

KATONA LÁSZLÓ

Arad, Szabadság-tér 1. sz. a.

Van szerencsém a n. é. városi és vidéki nagyközönség b. figyelmét felhívni újonnan megnyílt

női és férfi szabó műtermemre,

hol minden e szakmába vágó munkát legizlésebben s legelőnyösebb ár mellett elvállalok.

Szíves pártfogásért esedezik

Katona László,
női és férfi szabó, Szabadság-tér 1. szám alatt. 2028

Értesítés!

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki nagyközönség b. figyelmét felhívni, hogy Aradon, Bockó-utca és Hálter sarkán, a Rákóczi-kávéházzal szemben egy teljesen újonnan berendezett

mosó és fényvasaló intézetet
nyitottunk.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkát, n. m.: gallérokat, kézelőket, férfingeket és bármilyen fehérneműket, melyeket hófehérre mosunk. — Egyten tudatom a n. é. közönséggel, hogy 5 éven át a Müller-féle vegytisztító gyár gőzműsoda osztályának vezetője voltam s így abban a helyzetben vagyok, hogy a legnagyobb megelégedésre szolgálom ki b. rendelőimet. — A n. é. közönség szíves jóindulatát és támogatását kérve vagyunk

kiváló tiszteltet.

Apró István és Társa

tulajdonosok. 4161

Trágya

érett és félérett, 50 waggon kocsi-rakományonként, ugyszintén

háztelkek

parcellázva, esetleg egészen előnyös feltételek mellett, szabadkézből

eladó

Fejsze és Mihály-utca sarok, valamint Választó-utca 26. szám alatt.

Bővebbet a tulajdonosnál, Választó-utca 26. alatt. 4958

Telefon szám 242.

Elektromos erőátviteli motorokat

kikölesönöz, elad és felszerel. 3191

Kalmár József

villanyvilágítás, telefon és villamos csengő berendezési vállalkozó

Arad, Salacz-u. 2.

Feltűnő olcsóságok!

Karácsonyi és újévi ajándékok.

3103

Dacára a folytonos árak emelkedéseinek, alkalmat nyújtok a t. nagyközönségnek az alant elősorolt árukat **feltűnő, mesés olcsó árakban** nyújtani:

Angol Zefírek,
Kanavász,
Vásznak,
Chiffonok,
Asztalneműek,
Törülközők,

Legújabb Atlasz barchettok,
Ágygarnitúrák,
Zsebkendők,
Férfi és női szövetek,
Zsinór és Piquet-barchetok,
Valódi Rumburgi vásznak,

stb., stb. szakmába vágó cikkek, míg ezen készlet tart.

MAUTNER R.

„OLCSÓ ÁRUHÁZA“ Hunyadi-utca.

Üzleti órák: reggel 7-től 12-ig és délután 2-től 7-ig.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Szenzációs zenei újdonság!

Megjelent Fráter Lóránd nótáskönyve, mely csakis Fráter-féle közkedvelt és legújabb, szebbnél-szebb nótákat tartalmaz. E nótáskönyv 25 kor. értékű Fráter-dalt foglal magában s a gyűjtemény 2 koronaért kapható. Vidékre 2 K. 20 f. beküldése ellenében szállítom. Megjelent a Sang u. Klang 5-ik kötete is. Kerpel Izsó könyv- és zeneműkereskedése, Arad. 3911

Jársat keresek

2000 forinttal új járművem szabadalmazásához, mely az ember sulya által működik, személy és teher szállításra, egy ember öt zsák lisztet könnyen röpít bárhová. vagy fenti összeg kölcsönzésért az illetőt rögtön fix fizetéssel alkalmazom. A pénz biztosított. Ajánlatokat december 10-ig Orosz L. Mátyás feltalálónak Arad, Wes-selényi-utca 34., saját ház. A természet nagyságu kocsit csak a szerződő félnek mutatom meg. más eszmelapónak nem. Műszaki, vagy kereskedelemben jártas előnyben részesül, ki velem jön Berlinbe a szabadalmakat eladni és itthon gyártani. 4347

Tolnai „Világlapját”

számonként 24 fillér vagy bérletben összes kedvezményekkel, eredeti árban házhoz szállítom. — 100.000 kötetes kölcsönkönyvtáram minden jelentékeny új művel bővítve. Krausz Paulin, Színházépület. 3241

Ügyes

tűzüzletszerzőket keres magyar biztosító-intézet Arad, Csanád, Békés megyékre. Javadalmazási ígények, eddigi működés, valamint nyelvismeret feltüntetését tartalmazó ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja. 4348

Intelligens fiatalember

különbejárati szobával teljes ellátást kaphat. Bővebbet Vargáné, Kápolna-utca 8a. 4378

Luxenburg gróf,

Lehár Ferenc nagysikerű operettje 2 füzet 4 3 K.-ért kapható Ingusz 1. és Fia zeneműkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 173

Horovitz E.

női divatruháza

Arad, Boros Béni-tér 9. sz.

Ajánlja gazdagon felszerelt

raktárát.

Saját műhelyében leányka és női ruhák szalonszerűen készíttetnek, esetleg előnyös részletfizetésre is. 4375

Várasi és megyei telefon 715.

Krausz Paulin

könyv- és papirkereskedése
Atzél Péter-utca
színház-épület.

Van szerencsém a t. olvasó közönség b. figyelmét 3231

**100.000 kötetes
kölcsönkönyvtáramra
felhívni,**

melyben minden jelentékeny magyar és német könyv megvan, úgy francia és angol művekből is nagy számmal.

Az újdonságok több példányban érkeztek be, valamint a régieket is följutottam, miáltal utóbbiakból is tiszta példányokkal rendelkezem. Az előfizetés — tetszés szerinti kicseréléssel — havonta 1 kor. 20 fillér, vagy hetenként és kötetenként 8 fillér. Vidékre 2 kor. 40 fillértől kezdve havi bérletben.

Egyben ajánlok a legversenyképesebb árakban

Karácsonyi ajándéokra

alkalmas

diszműveket,
ifjusági iratokat

és

meséskönyveket,

festményeket és műlapokat, festésre és égetésre alkalmas dísz-tárgyakat és levél-papírokat, képeslap albumokat és emlékkönyveket.

Teljes irodai felszerelések; üzletikönyvek, imakönyvek stb. stb.

Mindezen árucikkek mélyen leszállított árban!

Divatlapokat és folyóiratokat megjelenéskor házhoz szállítatok.

Tolnai Világlapja számonként is összes kedvezményekkel.

Kiváló tisztelettel

Krausz Paulin.

Zenei újdonságok.

Fráter Lóránt nótáskönyve,

mely 18 kiváló Fráter-dalt tartalmaz, ismét kapható **2 koronaért.** Vidékre **2 K. 20 fillér** bérmentes küldéssel.

„Sang u. Klang”

(Dal és zene a 19–20-ik században.)

V-ik legújabb sorozat. Tartalmaz 93 elsőrendű szerzeményt 150 korona bolti árban. **Kapható 15 koronaért.**

Továbbá a leghíresebb opera potpourrik 11 oldal tartalommal, u. m. Troubadour, Traviata, Rigoletto, A zsidónő, Szent Iván-éji álom, stb. stb. **24 fillérjével** kaphatók, míg a készlet tart.

Zenekölcsöntáramból e napokban 2000 darab fölösleges hangjegyet, operetteket, népdalokat, operákat, táncdarabokat, szalondarabokat stb. **fél és harmadárban** árusítok.

Veszek átjátszott hangjegyeket, zongora- és hegedű-iskolákat és gyakorlatokat, valamint egész könyvtárakat is legméltányosabb árban. 2544

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papirkereskedése, kölcsönkönyvtára és zenemű kölcsönző-intézete

Arad, Andrassy-tér 20.